

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Bakalářská práce

Diplomacie nestátních ozbrojených aktérů

Belovický Jan

Plzeň 2024

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Katedra politologie a mezinárodních vztahů

Studijní obor Mezinárodní vztahy – teritoriální studia

Bakalářská práce

Diplomacie nestátních ozbrojených aktérů

Belovický Jan

Vedoucí práce:

Mgr. Miroslav Plundrich

Katedra politologie a mezinárodních vztahů

Fakulta filozofická Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2024

Prohlašuji, že jsem práci zpracoval samostatně a použil jen uvedené prameny a literaturu.

Plzeň, duben 2024 .....

Poděkování

Na tomto místě bych především rád poděkoval vedoucímu mé bakalářské práce panu Mgr. Miroslavu Plundrichovi za jeho užitečné rady a připomínky a za čas, který kontrole mé práce věnoval. Dále bych rád poděkoval svému respondentovi za čas a chuť odpovědět na mé otázky a následné zaslání materiálů z veřejně dostupných zdrojů. A také za příjemně strávené odpoledne u šálku kávy. Nakonec bych samozřejmě rád poděkoval svým blízkým za podporu, kterou mi během psaní mé práce poskytli.

Seznam použitých zkratk

ANTIFA: Antifaschistische aktion; Antifašistická akce.

BDP: Barış ve Demokrasi Partisi; Strana pro mír a demokracii.

HAT: Hêzên Antî Teror; Protiteroristické síly.

ISIS: Islamic state of Iraq and Syria; Islámský stát Iráku a Sýrie.

KCK: Koma Civakên Kurdistan; Skupina komunit Kurdistánu.

PCDK: Partiya Caresera Demokratik Kurdistan; Demokratická kariérní strana Kurdistánu.

PJAK: Partiya Jiyana Azad a Kurdistanê; Strana svobodného života Kurdistánu.

PKK: Partiya Karkerên Kurdistan; Strana kurdských pracujících.

PYD: Partiya Yekitiya Demokrat; Strana demokratické unie.

SDF: Syrian Democratic Forces; Syrské demokratické síly.

TAK: Teyrêbazên Azadiya Kurdistan; Sokoli osvobození Kurdistánu.

TİKKO: Türkiye İşçi ve Köylü Kurtuluş Ordusu: Turecká osvobozenecá armáda dělníků a rolníků

UCLA: California University of Los Angeles; Kalifornská univerzita v Los Angeles.

YÖGEH: Yurtsever Özgür Gençlik Hareketi; Hnutí svobodné patriotické mládeže.

YPG: Yekîneyên Parastina Gel; Lidové obranné síly.

YPJ: Yekîneyên Parastina Jin; Ženské obranné síly.

Obsah

Úvod	7
1 Teoretická část	10
1.1 Diplomacie: vývoj a konceptualizace	10
1.1.1 Diplomacie ve starověku.....	10
Starý Východ	10
Orient	11
Řecko	12
Řím.....	12
1.1.2 Diplomacie ve středověku.....	13
1.1.3 Diplomacie v novověku	13
1.1.4 Diplomacie po 1.sv.v.	14
1.1.5 Diplomacie po 2.sv.v.	15
1.2 Oficiální diplomatické nástroje států	15
1.3 Paradiplomacie.....	17
1.4 Nestátní ozbrojený aktér	20
1.4.1 Druhy	20
1.4.2 Cíle v kontextu paradiplomacie	24
1.5 Úvaha o “diplomacii” nestátních ozbrojených aktérů	25
1.5.1 Zahraniční angažmá nestátních ozbrojených aktérů	26
2 “Diplomacie nestátních ozbrojených aktérů”: případová studie PKK část.....	27
2.1 Kurdská strana pracujících.....	27
2.1.1 Vývoj PKK.....	29
2.1.2 Přidružené organizace	31
2.1.3 Zahraniční návštěvy/dohody s jinými aktéry	33
2.1.4 Financování strany	34
2.1.5 Cvičení vojáků/vojenská podpora.....	35
2.1.6 Propaganda.....	36
2.2 Shrnující tabulka diplomatických aktivit PKK	37
Závěr	40
Zdroje.....	42
Resumé.....	53
Seznam příloh.....	54
Přílohy	55

Úvod

Po celá staletí lidské historie jsme vnímali a vnímáme diplomacii za ústřední prvek států. A není tomu divu, dříve nebylo aktéra, který by nabyl takového významu a moci, aby mohl v mezinárodním prostředí prosazovat své zájmy v takové míře jako právě státy. V moderní době však dochází ke změně. S přicházejícími trendy globalizace, digitalizace a celkovým rozšiřováním globálního obchodu se v mezinárodním systému začínají více objevovat noví hráči nestátního charakteru. Ti pak disponují takovou mocí a vlivem, o kterých se jim kdysi mohlo jen zdát. Na mysli mám právě například různé nadnárodní korporace, mezinárodní organizace, vnitrostátní regiony. Právě k regionům pak odborníci vztahují pojem paradiplomacie (Duchacek 1984: 5). U ostatních nestátních aktérů (například mezinárodních organizací) a převážně těch nestátních militantních aktérů (teroristé, žoldáci atd.) již většina akademiků žádné diplomatické aktivity nepřiznává. Na základě rozvinutého globálního obchodu, celkové větší propojenosti světa a snazšímu přístupu k vzájemné komunikaci se domnívám, že právě tito hráči již disponují dostatečnou mocí a vlivem, aby mohli utvářet vlastní specifickou diplomacii. Protože v moderní době je pro nestátní ozbrojené aktéry mnohem snazší na sebe upozornit a získat potřebné zdroje. Ve stínu konfliktu s Izraelem vyjednávají představitelé teroristického uskupení Hamás se svým podporovatelem Katarem (Teitelbaum 2014). Hnutí Hizballáh, působící v Libanonu, udržuje blízké styky s Íránem (Kane 2018: 67). Méně známou formou spolupráce je pak styk guerill, působících v deštných pralesích, s Venezuelskou vládou během procesu ilegální těžby zlata a následného prodeje cenného kovu do USA i na evropský trh. Přičemž vláda od guerill kupuje zlato za velmi atraktivní cenu a výměnou poskytuje útočiště militantním uskupením v deštných pralesích (Farah 2020).

Pokud chápeme diplomacii jako nástroj, u kterého dochází například ke stykům představitelů států, tak podobné chování můžeme také spatřit u nestátních ozbrojených aktérů. Proč by tedy nestátní ozbrojení aktéři nemohli disponovat určitou podobou diplomacie? Nebo lépe formou diplomacie, dle mého názoru jim bližším, a to paradiplomací? Jak jsem již říkal paradiplomacie je vlastní regionům. A jelikož jsou regiony brány jako substátní aktéři, tak se

domnívám, že právě tato forma diplomacie by mohla být nestátním ozbrojeným aktérům nejbližší.

Proto jsem si vytyčil výzkumnou otázku následovně:

“Lze aplikovat prvky paradiplomacie na nestátní ozbrojené aktéry?”

Pro možné aplikování jsem si zvolil jednopřípadovou studii PKK. K dosažení vytyčeného cíle budu čerpat především z odborných internetových článků, vládních stránek, komunikačních zpráv, knih či sborníků. Pomocí mého výzkumu, tak mohu více poukázat na možné vyjednávací schopnosti zkoumaného ozbrojeného aktéra, což by mohly uvítat některé bezpečnostní aparáty v dotyčných lokalitách. Zároveň bych tak prokázal, že i nestátní ozbrojení aktéři disponují jakousi formou diplomacie, která je jim není přisuzována. Protože v opačném případě by se jednalo o jejich legitimizaci.

Z odborné literatury a prokazatelného chování nestátních ozbrojených aktérů se domnívám, že musejí disponovat určitou diplomacií. Je zřejmé, že tito aktéři musejí určitým způsobem financovat své struktury a také mají své politické cíle, kterých hodlají dosáhnout. Proto se ozbrojené nestátní aktéry pokusím podrobit analýze za účelem zjištění jejich obecného chování v mezinárodním prostředí a prokázání dané formy diplomacie. Posléze se pokusím demonstrovat, co bude z diplomacie možné, u vybraného nestátního ozbrojeného aktéra.

Pro svůj výzkum jsem si zvolil Kurdskou stranu pracujících (PKK), jelikož dle mého názoru hraje velmi důležitou roli v mezinárodních vztazích, ať už máme na mysli podmínky, které klade Turecko pro schválení vstupu Švédska do NATO nebo boj PKK za nezávislý Kurdistan. Domnívám se tak, že určité prvky paradiplomacie bude možné aplikovat na mnou vybrané PKK. Z hlediska relevance mé domněnky, jež zahrnuje využití diplomacie PKK je třeba zmínit, že dle mého názoru veškeré entity v mezinárodním prostředí určitým způsobem vědí o existenci entit druhých. Je však jen pouze na nich, zda s druhými komunikují či nikoliv.

Co se týče postupu v mé práci, tak nejprve se budu zabývat historickým vývojem diplomacie a k jakým proměnám v průběhu let docházelo. Rovněž zmíním aktuální podobu diplomacie a její nástroje. Poté se teoreticky zaměřím na vysvětlení pojmu paradiplomacie, jež se vztahuje na substátní aktéry. Tímto způsobem provedu stručný přehled paradiplomacie, který následně demonstrativně aplikuji na nestátního ozbrojeného aktéra. Tedy dále z hlediska

teoretické roviny charakterizují nestátního ozbrojeného aktéra a různé formy uskupení, do kterých ho lze zařadit. Protože považuji za nutné, se nejprve blíže seznámit se zkoumaným subjektem. Poté se budu věnovat cílům, které tito hráči mohou mít. Následně se již zaměřím na možnou „paradiplomacii“ nestátního ozbrojeného aktéra. Proto ve druhé empirické a analytické části budu postupně aplikovat různé formy paradiplomatických aktivit, jež blíže vysvětlím, na vybranou Kurdskou stranu pracujících. Tedy mojí náplní práce bude začlenění Kurdské strany pracujících na základě mnou vybraných typologií a definic, abych zjistil, zda zkoumaný subjekt po aplikaci daných kritérií, vykazuje určité prvky paradiplomacie. Také kvůli dokonalejšímu porozumění PKK provedu rozhovor s obeznámenou osobou od Policie ČR, která si přála z bezpečnostních důvodů zůstat v anonymitě. Nakonec podle svých zjištění zformuluji vhodný závěr a odpověď na svoji výzkumnou otázku.

1 Teoretická část

1.1 Diplomacie: vývoj a konceptualizace

Je jasné, že moderní způsob diplomacie nevznikl jen tak náhodou. Předcházela tomu dlouhý vývoj v průběhu několika let, kdy se diplomacie jako nástroj různě formovala. Je zřejmé, že určité formy komunikace a dohod již probíhaly mezi jednotlivými kmeny v pravěkém světě, nicméně první diplomacie je přisuzována později nově vznikajícím státním útvarům spojených s postupným usazováním lidí a rozvojem zemědělství (Chvostov 1961: 7, Kurbalija 2021).

Proto bych rád pro pochopení diplomacie jako atributu přiřazovaného státům, nejprve nastínil její vývoj s popisem vybraných významných historických mezníků. Podíváme se tak na její samotné počátky v starověkém světě. Zjistíme, pro jaké zájmy ji využívali staří Egypťané, Chetitové, Babyloňané, Řekové a Římané. Pro širší rozmach krátce zmíním i počátky diplomacie v Indii a Číně. Následně se posuneme do Středověku, ve kterém krátce popíši vliv katolické církve na diplomacii. Poté zmíním důležité změny v diplomacii během období Novověku. Krátce se zastavíme v meziválečném období, ve kterém diplomacie zejména Francie a Spojeného království selhala a nedokázala zabránit další válce. Konečnou zastávkou pro nás bude diplomacie a její proměny po 2. světové válce, společně s nástupem nestátních aktérů jako nových hráčů na mezinárodním poli.

1.1.1 Diplomacie ve starověku

Starý Východ

Ačkoliv se nám to může zdát nepravděpodobné, tak ve starověkém světě již cca 3000 let před naším letopočtem se diplomacie zabývala podobnými problémy jako ta dnešní. A tím mám na mysli bezpečnost státu související s praktikou obchodních dohod, válek či sjednání míru vůči okolním aktérům. Tento způsob využívání diplomacie se v průběhu let mění z hlediska prostředků k dosažení bezpečnosti a blahobytu země. Těmito prostředky byly zejména zprávy, psané na hliněné tabulky, posílané skrze posly. Týkaly se sňatků mezi vladaři, vstřícných darů, pozdravů z dobré vůle, pozvánek na velkolepé oslavy, obchodních dohod, vojenských aliancí, vyhlášení válek (Cohen 2001: 25–26, Chvostov 1961: 12–15, Niazi 2023). O těchto záležitostech komunikovali Babyloňané, Egypťané, Chetitové, Asyřané a mnoho dalších aktérů v univerzálním diplomatickém jazyce té doby – babylonštinou (akkadštinou). Ta byla posléze

nahrazena aramejštinou (Marks – Freeman 2024, Kurbalija 2021, Chvostov 1961: 13, Ruey 2017).

Objevují se první diplomatické statuty pro zmiňované posly zajišťující jejich imunitu a věrohodnost během zahraničních návštěv. Z tohoto období rovněž pochází první dochovaná mírová smlouva (cca 1274 př.n.l.) a to mezi Egyptem a Chetity, která vyústila v dlouhodobou spolupráci mezi oběma národy a vojenské spojenectví (Kurbalija 2021, Marks – Freeman 2024, Chvostov 1961: 13–15, Ruey 2017). Převážně později dominance Asýrie a její expanzivní politika (vize zisku bohatství) nutila ostatní vládcy k utváření koalic a mírových dohod ve snaze vyvažovat nového hegemona (Chvostov 1961: 15–18).

Orient

Poněkud zajímavý přínos do dějin diplomacie zanechává Indie od 1. tisíciletí př. n. l. Dle *Manuových zákonů*¹, jež hovoří o filosofii poslů/diplomatů, tak indiští představitelé vrhají zcela nový pohled na umění diplomacie. Tyto zákony nově zmiňují důležitost charismatu a osobnosti diplomata, protože na poslovi závisí případný úspěch vnější politiky země (Chvostov 1961: 24–26). Kromě zaměření na osobnost diplomatů Indie přichází i se spisem zvaným *Arthashastra*², který detailně popisuje, jak by diplomacie měla vypadat v praxi a rozděluje diplomaty dle jejich zaměření (Kurbalija 2021). Z hlediska vnějších vztahů Indie udržuje kontakty převážně s říší Seleukovců. Je zajímavé, že i malé skupinky indických diplomatů se dostávají do samotného Říma (Chvostov 1961: 24–26).

Východním směrem od zmiňované Indie se vyskytuje aktér, který by také neměl uniknout naší pozornosti. Starověká Čína nebyla nejprve jednotnou zemí, byla složena z různých mezi sebou válčících království. Ovšem s příchodem Hunů dochází k určitému smíru. Ten ale nevydržel dlouho a mezi královstvími opět propukají války. Jejich definitivnímu konci dochází až během *sjednocení Číny*³. Ta se pak následně jako silný aktér zaměřuje na rozšiřování svého území a komunikaci s okolními aktéry. Nejznámějším činem je snaha čínských vyslanců zprostředkovat kontakt s Římskou říší, ke kterému ale nedošlo. Následně se

---

¹ Manuovy zákony (cca 100 n. l.) -> jedná se o první indické zákony popisující morální pravidla v lidské společnosti. Pravidla se mění v závislosti na společenském postavení jedinců a podle věku (Britannica 2023a).

² Arthashastra (cca 300 př. n. l.) se kromě diplomacie věnuje také ekonomice, vojenské strategii, společnosti a funkčnosti státu. Obsahuje praktické rady pro panovníky, jak vládnout (Mark 2020).

³ K sjednocení Číny dochází v roce 221 př. n. l. pod císařem Qin. V roce 206 př. n. l. je potvrzena jednota Číny pod dynastií Han (Marks – Freeman 2024).

Čína diplomaticky uzavírá a spíše očekává příchod zahraničních diplomatů, než aby vysílala své vlastní (Chvostov 1961: 26–28, Kurbalija 2021, Marks – Freeman 2024).

Řecko

V podstatě moderní diplomacie má své základy ve starověkém Řecku. Řecké městské státy měly již velmi dobře propracovaný a sofistikovaný systém vedení zahraničních styků. K diplomatickým činnostem sloužili městským státům vyslanci, kteří byli vysíláni do ostatních měst s cílem měnit tamní politiku. Bohužel ale během *Řecko–perských válek*⁴ a *války Peloponéské*⁵ docházelo k popravám zmocněných vyslanců. Proto byli zřízeni i takzvaní heroldové, kteří disponovali nedotknutelností, jež jim byla prisuzována od bohů. Heroldové pak snáze zprostředkovali kontakt mezi znesvářenými aktéry (Marks – Freeman 2024, Ruey 2017).

Rovněž je zajímavé, že také byly například Aténami zaváděny ekonomické sankce na jiné městské státy (Niazi 2023). A slovo diplomacie má svůj prapočátek právě v starověkém řeckém světě, když z řeckého „diploun“ se postupem času vyvine (Ruey 2017).

Řím

Řím posléze mnoho od Řeků přejímá a zdokonaluje, převážně pro imperiální správu. Diplomaté v starověkém Římě měli také vlastní imunitu. Mnoho jednání Římané vedli převážně s dobytými regiony, kterým byla v mnoha případech udělována samospráva (Marks – Freeman 2024). Římané také zavádí různé mezinárodní zákony, které mají vliv na diplomacii a zaměřují se na školení profesionálních diplomatů.

Protože stálým problémem Římanů byli barbari a Řím věděl, že silou je není schopen nikdy porazit. Byli diplomaté profesionálně školeni, aby dokázali obratně pomocí úplatků získávat přízeň barbarů a zároveň vyvolávat mezi kmeny nejrůznější spory. (Ruey 2017). Také v oblasti vyhlášení válek a míru se Řím může chlubit opravdu velmi složitými a zajímavými ceremoniály s náboženskou tematikou (Chvostov 1961: 54–55).

---

⁴ Řecko–perské války probíhaly v 5. st. př. n. l. a skončily vítězstvím Řeků, kteří dokonce osvobodili řecká města v Malé Asii (Britannica 2024c).

⁵ Peloponéská válka proběhla v 5. st. př. n. l. pár let po konci Řecko–perských válek. Z znesvářené Sparty a Athén vyšla vítězně Sparta, která svou dominanci potvrdila okupací městského státu (Britannica 2023b).

1.1.2 Diplomacie ve středověku

Ve středověku byla diplomacie ovlivněna rozmanitými náboženstvími. Například evropské státy byly ovlivňovány církevní mocí, jež disponovala schopností mobilizovat evropské panovníky a vypravovat je na křížácká tažení. Církev byla také využívána jako tzv. mediátor sporů mezi evropskými panovníky (Niazi 2023).

Rovněž se středověká diplomacie silně odvíjela od feudálního systému, kdy v podstatě jakýkoliv vazal měl možnost zprostředkovávat kontakty a vést války na svoji vlastní zodpovědnost. To vše vedlo k poměrně nestabilní pozici centrální moci, tedy panovníka. Vládce pak utvářel diplomacii s jinými aktéry pouze za své království jako celek. Univerzálním diplomatickým jazykem se v evropském prostředí během středověku stává latina (Chvostov 1961: 82–25, Marks – Freeman 2024).

1.1.3 Diplomacie v novověku

Po středověkém období temna, zažívá diplomacie nový rozkvět, a to ve formě vzniku stálých ambasád na území cizího státu. Vznikaly tak stálé diplomatické mise, které plnily podobné úkoly jako doposud (Marks – Freeman 2024, Ruey 2017, Niazi 2023). Výrazným mezníkem té doby, byla podle mého názoru osoba kardinála Richelieuho. Ten jako první zavedl politiku tzv. *raison d'état*, tedy národního zájmu. „Ve výhni tohoto ničivého válečného konfliktu zavedl kardinál Richelieu do francouzské zahraniční politiky princip *raison d'état*, princip, který v následujícím století přijaly ostatní evropské státy“ (Kissinger 2022: 54). Ta spočívala v tom, že vůdce by měl udělat pro svůj stát to, co je pro něj v danou chvíli nejlepší než raději jednat podle určitých zažitých, převážně v té době náboženských pravidel. Z diplomacie se tak vytrácí dosud trvající faktor náboženství, protože vladaři pochopili, že je pro ně praktičtější a racionálnější využití principu *raison d'état* (Kissinger 2022: 53–61, Marks – Freeman 2024, Chvostov 1961: 200–202).

K samotnému konci novověku v 19. st. se o diplomacii a zahraniční styky začíná více zajímat veřejnost, tím roste politická odpovědnost panovníků vůči svému lidu a zvyšuje se demokratizace společnosti. Také vladaři pomalu ustupují z diplomatického středu pozornosti a jsou více nahrazováni ministry (Marks – Freeman 2024). Významný vliv na diplomacii té doby měl Vídeňský kongres (1814–1815) zřízený jako reakce na *Napoleonské války*⁶. Kongres měl za úkol udržet mír v Evropě pro budoucí generace na základě mocenské rovnováhy. Účastnilo

---

⁶ Napoleonské války (1801–1815) -> série válek mezi Francií a aliancí evropských mocností (Britannica 2024g).

se ho 5 evropských mocností: Rakousko, Rusko, Francie, Prusko a Velká Británie (Kissinger 2022: 73–76, Marks – Freeman 2024, Chvostov 1961: 417–424).

1.1.4 Diplomacie po 1.sv.v.

Zatímco po Vídeňském kongresu se dá hovořit o období relativní stability a rovnováhy, tak mezinárodní pořádek vzniklý po Velké válce přinesl ideologické konflikty, sociální neklid, nově vzniklé státy a válku další. Především proto, že mírové podmínky nebyly férově ustanoveny pro poražené aktéry (Kissinger 2022: 211, 229–230 a 234). Ti také neměli šanci, jakkoliv se vložit do mírových jednání. „Na rozdíl od vídeňského kongresu se poražené mocnosti pařížské mírové konference neúčastnily“ (Kissinger 2022: 221).

Ovšem jako nástroj prevence vypuknutí další války byla převážně z iniciativy amerického prezidenta Wilsona vytvořena *Společnost národů*⁷. Ta měla za úkol řešit jakékoliv spory mezi státy a zároveň trestat případná porušení daných mezinárodních pravidel. Bohužel nebyla dostatečně funkční a nedokázala zabránit další světové válce (Marks – Freeman 2024).

Stejně tak jako politika appeasementu, která je pro meziválečné období typická. Tato politika spočívala v tom, že aktér záměrně dělá ústupky silnějšímu a zatvrzelejšímu aktérovi během vzájemných vyjednávání. Cílem této politiky je získání času a oddálit válku. V nejoptimističtějších představách panovalo její zabránění. Takto jednala s Německem Francie a Velká Británie. Nejvýraznější osobou této politiky se stal britský ministerský předseda Neville Chamberlain (Kissinger 2022: 297–299).

Také je důležité si uvědomit, že dosud využívaná tajná diplomacie (někdy též nazývána stará/tradiční diplomacie) se dostává do ústraní. Její praxe vyplývá z názvu, jedná se o tajné dohody a setkání diplomatických představitelů. Tajná diplomacie byla velmi kritizována, protože nedokázala odvrátit válku. Proto se vytváří tzv. nová diplomacie (někdy též nazývána otevřená diplomacie), která by měla více vyhovovat demokratičtější společnosti a nově vznikajícímu světovému řádu. Měla by být více o vzájemné důvěře mezi státy a komunikaci. Například summitové a multilaterální formy jednání. Důležitost odstranění tajné diplomacie byla zmíněna ve čtrnácti bodech Woodrowa Wilsona z 8. ledna roku 1918 (Sofer 1988, Zbořil 2011).

---

⁷ Společnost národů byla založena v roce 1920 a existovala do roku 1946 (Britannica 2024f).

1.1.5 Diplomacie po 2.sv.v.

Po druhé světové válce se svět diplomacie rozděluje na dva bloky. Západní ve formě *NATO*⁸ v čele se Spojenými státy americkými a východní ve formě *Varšavského paktu*⁹ v čele se SSSR. Různé summity a konference měly za cíl problémy mezi těmito bloky vyřešit. To se bohužel nepodařilo a země se tak musely naučit žít s jaderným strašákem za zády (Marks – Freeman 2024). Aktérem, který z velké části zprostředkoval komunikaci mezi východem a západem, také řešil nejrůznější světové problémy, byla Organizace spojených národů (OSN) založená v roce 1945. Se vznikem OSN dochází k výraznějším posunům ke *multilaterální*¹⁰ formě diplomacie (Niazi 2023).

Obecně první nejvýraznější změnou pro diplomacii byly zejména sedmdesátá léta. Do této doby se uvažuje o diplomacii jako o komunikaci mezi jednotlivými státy. Ale v 70. letech přicházejí na scénu nestátní aktéři, a to hlavně díky rozrůstající se globalizaci, vzniku multinárodních korporací, novým technologiím a mnoho dalšího (Keating 2013: 1–2). Mezinárodní organizace, korporace, nevládní organizace atd. tak často přebírají iniciativu v záležitostech, které dříve spadaly pod vliv států. Argumentují, že jsou mnohem efektivnější a mají lepší schopnost reagovat než státy v daných záležitostech. Nicméně tito noví aktéři se potýkají s problémy své reprezentace a krizí legitimacy v mezinárodním systému (Langhorne 2005: 332–334).

1.2 Oficiální diplomatické nástroje států

Po stručném vývojovém popisném přehledu, se nyní pokusím zmínit oficiální diplomatické nástroje států. Budu vycházet z předpokladu, že nástroje diplomacie slouží k prosazení zahraniční politiky států. Proto také zmíním výstupy zahraniční politiky, protože se odvíjí od diplomatických nástrojů (Mamchii 2023).

Z předchozího textu, lze říci, že státy praktikují například ekonomické sankce vůči jiným aktérům. Athény například sankciovaly jiné městské státy. Státy také uzavírají

---

⁸ Též Severoatlantická aliance byla založena roku 1949, jejím cílem je například prosazování demokratických hodnot, prevence konfliktu a společná obrana (NATO 2024).

⁹ Varšavský pakt (1955–1991) byla smlouva o vzájemné vojenské obraně SSSR a jeho satelitů (Britannica 2024h).

¹⁰ *multilaterální diplomacie* – znamená jednání mezi třemi nebo více aktéry snažící se vyřešit problém společně například na Valném shromáždění OSN (Bull 1995: 159).

nejrůznější bilaterální či multilaterální dohody. Mírová smlouva mezi Egyptem a Chetity nebo Vídeňský kongres. Vojenské síle se také nevyhýbají, pokud se nedaří dosáhnout politických cílů jinými prostředky. Necht' je samotná historie toho důkazem. Státy také od Novověku zřizují stálé diplomatické mise na cizím území (Marks – Freeman 2024, Niazi 2023, Ruey 2017, Kissinger 2022: 73–76). Konkrétně pak diplomatické nástroje států definovala Mamchii.

Mamchii definovala diplomatické nástroje jako: vyjednávání, smlouvy, konvence/úmluvy, dohody, protokoly, Accords/souhlasy, aliance. Vyjednávání popisuje jako strategický dialog s cílem nalézt vzájemně přijatelné řešení problému, tedy kompromisu. Proces vedou dvě anebo více vlád s dalšími zúčastněnými stranami. Smlouvy, které jsou právně závaznou písemnou dohodou mezi národy. Také mohou být buďto mezi dvěma či více aktéry. Konvence je multilaterální úmluva, která stanovuje mezinárodní zákony nebo upravuje chování států. Často jsou využívány například OSN. Dohody jsou více multilaterálního charakteru nežli bilaterálního. Jsou specifitější a méně formální a podstatné než smlouvy. Protokoly rozšiřují konvence a dohody o dodatečné informace. Accords jsou dobrovolně uzavírány do dohod mezi státy. Zahrnují informace o způsobu sjednání smlouvy. Posledním zmíněným jsou aliance, které zavazují národy ke vzájemné pomoci a spolupráci, pokud to bude nutné (Mamchii 2023).

K zprostředkování zahraniční politiky států, tak slouží již výše zmíněné diplomatické nástroje. Co ale samotná zahraniční politika? Ta slouží například k ekonomickým záměrům (sankce, půjčky, obchody atd.). Dále pak se může projevit ve využití vojenské síly, zastrašování a zbrojení. Nebo i v mírových misích, rozvojových misích a humanitární pomoci (Model Diplomacy 2022). Humanitární pomoc, rozvojové a mírové mise bych pak osobně zahrnul do nástroje kulturního, protože skrze ně mohou státy prosazovat své hodnoty.

Z obecnějšího hlediska se reflektuje tzv. hard power a soft power. Hard power se týká především vojenské a ekonomické síly. Může být využita formou sankcí, embarga, tak i přímým použitím vojenské síly. Pracuje tedy s nátlakem na ostatní. Soft power pracuje na přitažlivosti pro ostatní. Na základě toho dokáže měnit preference aktéra B, který dobrovolně změní své chování ve prospěch aktéra A. Jako příklady soft power lze uvést: užití různých diplomatických nástrojů, humanitární pomoc, ale i společný výcvik a dodávky zbraní (Flanderová 2013, Plundrich 2024: 215–216).

Jak tedy shrnout diplomatické a zahraničně politické nástroje států? Pro přehlednost jsem si dovolil vytvořit následující tabulku, ve které jsem konkrétní výstupy přiřadil k obecnějším pojmům a dle svého uvážení označil, zda se jedná o soft power nebo hard power.

Tabulka č. 1: Diplomacické a zahraničně politické nástroje států

kulturní:	(SP) humanitární pomoc, (SP) rozvojové mise, (SP) mírové mise atd.
diplomacické:	(SP) bilaterální a multilaterální dohody, (SP) smlouvy, (SP) aliance, (SP) konvence, (HP) vypovězení dohody, (HP) zpretrhání diplomacických vztahů atd.
ekonomické:	(HP) sankce, (SP) obchody, (SP) půjčky, (HP) embargo atd.
vojenské:	(HP) zastrašování, (HP) užití síly, (SP) výcvik a dodávky zbraní atd.

Zdroj: zpracováno na základě dat od (Mamchii 2023, Model Diplomacy 2022, Flanderová 2013, Plundrich 2024: 215–216).

1.3 Paradiplomacie

V 80. letech si Ducháček jako první začal všimnout emancipace regionů z hlediska jejich zapojování do zahraničních vztahů dle jejich kompetencí. Kompetence regionů jsou omezeny ústředními vládami států. Regiony tak v podstatě tvoří vlastní zahraniční politiku, ale zpravidla se musí přiklánět k zahraniční politice státu, která je nadřazena zahraniční politice regionů. Proto Ducháček z důvodu sledování zahraničních aktivit regionů vytváří nový koncept: *paradiplomacie*. Protože se jedná o diplomacii, která jde paralelně s diplomacií státu. Proto je zde předpona “para” (Paquin 2020: 49).

Ducháček identifikuje 2 druhy paradiplomacie: *přeshraniční regionální režimy* a *globální mikro-diplomacie*. Přičemž globální mikro-diplomacie spočívá ve zviditelnění a posílení subnárodních vládních institucí na mezinárodní úrovni. Navazuje nové kontakty, hledá a utváří vztahy ve vzdálených ekonomických a politických centrech. Zakládá stálé úřady v

zahraničí a jejím spouštěčem je globální *interdependence*¹¹. Přeshraniční regionální režimy již zde existovaly jako formy spolupráce sousedních příhraničních oblastí, ale nové je to, jakou intenzitou jsou nyní tyto formy spolupráce uplatňovány. Například přeshraniční pohyb osob a zboží. Proto je z logiky věci jasné, že fyzická blízkost je jakýmsi spouštěčem přeshraničních regionálních režimů (Duchacek 1984: 8–15). Fathun, který vycházel převážně z Kuznetsova, Duchacka a Aldecoa, paradiplomacii definuje podobně. Říká, že se jedná o *mezinárodní diplomatické aktivity prováděné substátními jednotkami s cílem ekonomického, politického a kulturního zisku*. To znamená, že účelem paradiplomacie je blahobyť pro své obyvatele (Fathun 2021: 300–301). Kuznetsov definoval paradiplomacii jako *vystupování krajských samospráv v mezinárodních záležitostech s cílem podepisovat smlouvy a dohody s cizími státními i nestátními aktéry, účastnit se mezinárodní regionální spolupráce, vytvářet obchodní a kulturní zahraniční mise, dokonce i někdy napadat oficiální zahraniční státní politiku prostřednictvím svých prohlášení nebo akcí* (Kuznetsov 2015: 2–3).

Ivo Ducháček také zmiňuje i konkrétní příklady paradiplomacie: Píše o Kanadě a jejích 6 provinciích (Alberta, Britská Kolumbie, Ontario, Nové Skotsko, Quebec, Saskatchewan), které založily 43 buněk v zahraničních ekonomických a politických centrech. Podobně tak mají po světě své stálé úřady jednotlivé státy USA. Například Alabama má svůj státní úřad v Londýně (Duchacek 1984: 6–7).

Paradiplomacii lze tedy jednoduše shrnout jako formu kulturní výměny, obchodu, vzájemné podpory, vzdělávání atd. Z hlediska substátních aktérů se paradiplomacie týká především domácích záležitostí, myšleno aktivit, které ovlivní region, ne přímo stát. Regiony tedy nemusí tolik trápit bezpečnostní hrozby, protože jsou pod ochranou států. Naopak státy provádějí vnější diplomacii za účelem přežití. Substátní aktéři se také snaží zviditelnit na mezinárodním poli, proto musí překonat stín centrální úrovně a začít působit více jako samostatný aktér. To ovšem vyvolává konflikty mezi centrem a jeho substátními celky, které mohou vést až k samotnému separatismu (Fathun 2021: 299, Neves 2010: 20). Je jasné, že

---

¹¹ Interdependence - též vzájemná provázanost, znamená zranitelnost aktéra vůči často vzdáleným vnějším vlivům (Duchacek 1984: 15).

přílišná diplomatická autonomie substátního aktéra může státu uškodit, jak lze dnes spatřit u španělského Katalánska¹² (Aldecoa – Keating 2013: 5).

Problémem je, že akademická obec (a zejména ta politická) přisuzuje “právo” navazovat diplomatické styky a aktivity pouze mezi legitimními aktéry. A samotná diplomacie je nejvyšším konceptem, který je výlučný jen a pouze státům (Plundrich 2024: 215). Nestátní ozbrojení aktéři jsou tedy nelegitimní, a proto se jim nepřiznává taková míra “důležitosti”. Nicméně lze již sledovat podobné, ne-li přímo stejné aktivity a chování nestátních ozbrojených aktérů v mezinárodním prostředí. Proto se domnívám, že podobnou formou vyjednávání by mohla také disponovat mnou vybraná PKK. Zejména tedy prosazování ekonomických, politických a kulturních cílů, které jsem zmínil výše. Například libanonské hnutí Hizballáh disponuje kontakty na Írán a Venezuelskou vládu (Humire 2020: 5–7). Podobného názoru byl i renomovaný akademický pracovník Plundrich: “Právě tato realita mě vede k přesvědčení, že nestátní aktéři vskutku mohou uzavírat dohody se zahraničními aktéry za účelem (například) ekonomických a politických zisků, díky čemuž nabývám přesvědčení, že jsme schopni u nich identifikovat zahraniční aktivity podobné k těm paradiplomatickým., tj. diplomatické nenásilné aktivity” (Plundrich 2022: 6). Ovšem nadále uvádí, že by se pro nestátní ozbrojené aktéry měla zavést nová konceptualizace. Možnost “diplomacie” se posléze pokusím ověřit u PKK.

Pro veškerou přehlednost bych ke konci kapitoly rád uvedl shrnutí nástrojů paradiplomacie. Pro tento účel využiji část skvěle zpracované tabulky od akademického pracovníka Plundricha, který vycházel z Kuznetsova:

Tabulka č. 2: Paradiplomatické aktivity substátních aktérů podle Kuznetsova (2015)
1) Zřízení zvláštního regionálního zastupitelstva, které je odpovědné za mezinárodní záležitosti ustavující jednotky
2) Otevření stálých subnárodních úřadů („parakonzuláty“) na území zahraniční jednotky

¹² Katalánsko se pokusilo samovolně vyhlásit referendum o setrvání v roce 2017, což bylo v rozporu se španělskými zákony. Proto v roce 2019 iniciátoři referenda stanuli před soudem (Kolomazníková 2019).

3) Oficiální návštěvy regionálních zastupitelů v zahraničních regionech a zemích

4) Participace na různých mezinárodních akcích, jako jsou výstavy, fóra atd. pořádané zahraničními aktéry

5) Vytváření a účast v globálních a transhraničně-multilaterálních regionálních sítích a pracovních skupinách pro specifické problémy jako je zemědělství, udržitelný rozvoj, energetika, doprava atd.

6) Účast substátních aktérů na mezinárodních akcích pořádaných zahraničními aktéry prostřednictvím oficiální delegace jejich ústřední vlády

Zdroj: (Plundrich 2022: 8).

1.4 Nestátní ozbrojený aktér

Existence nestátních ozbrojených aktérů není ničím novým. Byly zde již od starověku. Nicméně jejich význam začíná narůstat od konce 20.st. a v 21.st. jsou již značnou výzvou pro státy. Zejména ve slabých a rozpadajících se státech nabývají tyto skupiny na síle (Williams 2008: 5). Nyní se pokusím představit určitou charakteristiku nestátních ozbrojených aktérů z pohledů autorů Phila Williamse a Stefana Maira. Tito autoři se v mnoha otázkách shodují, proto pokud některý autor vysvětluje danou problematiku podobným způsobem nebudu ji již vypisovat a text doplním pouze o to, co není zmíněno.

Stefan Mair rozděluje nestátní ozbrojené aktéry do těchto skupin: warlordi, rebelové, teroristé, osoby organizovaného zločinu. Naopak Phil Williams k již zmíněnému ještě přidává milice. Povstalce, které dále Williams zmiňuje sloučím se skupinou rebelů a polovojenské jednotky budu spojovat s typologií milic kvůli vyšší míře přehlednosti. Protože milice a polovojenské jednotky jsou si dosti podobné. Navíc dle Williamse spočívá rozdíl pouze v tom, že polovojenské jednotky bývají z větší míry ve službách státu, nicméně milice mohou státu sloužit také (Mair 2003, Williams 2008: 9–15).

1.4.1 Druhy

Warlordi profitují převážně v nefunkčních státech. Snaží se ekonomicky posílit především na těžbě nerostných surovin, kterou pro ně zajišťují jejich poddaní, jímž warlordi vyhrožují. V některých případech dokonce warlordi získali licenci na své těžbařské společnosti. Teroristé a ozbrojené gangy často využívají území warlordů jako svá útočiště. Na oplátku pomáhají udržovat moc warlordů. Jejich území se často neřídí danými hranicemi států. Warlordi kontrolují oblasti, které jsou pro ně ekonomicky a politicky výhodné, tedy mohou ovládat území spadající původně pod kontrolu i vícero států. To jejich aktivitám dává nadnárodní rozměr. Znamou oblastí výskytu válečných lordů je *Africký roh*¹³ (Mair 2003). Dokážou i koexistovat se státem, ale většinou se snaží zajistit, aby stát na jejich území nezasahoval. To někdy vede k ozbrojeným střetům. Warlordi jsou často charismatické a známé osoby z místních komunit s vojenskou zkušeností. Svůj individuální zájem staví nad zájem společnosti. Warlordi vládnou prostřednictvím hierarchického systému, ve kterých udělují dary a uznání svým podporovatelům (Williams 2008: 9).

Rebelové/povstalci se nejvýrazněji v moderních dějinách prosazovali během Studené války, kdy znesvářené strany Východního bloku a Západu využívaly různé povstalecké hnutí k prosazování své ideologie v tamních oblastech. Těmto druhům konfliktů se říká tzv. *proxy wars*¹⁴. Nyní jsou rebelové spíše na ústupu, protože je stále mnohem složitější je odlišit od ostatních skupin. Například Tamilští tygři na Srí Lance jsou i zapojeni do obchodu s drogami a páchají teroristické činy. Nebo Konžské hnutí za demokracii lze také interpretovat jako warlordismus. Také Kurdská strana pracujících, která dle Maira byla původně rebelským hnutím, se kvůli nedostatečnému přísunu zdrojů transformovala v teroristickou organizaci, protože bylo pro ně méně nákladné spáchat teroristický čin než přímo konfrontovat vládní síly. Dnešní rebelové tak v podstatě ovládají určité území, které může posloužit také jako bezpečné útočiště i pro jiné ozbrojené nestátní aktéry, dále pak často obchodují s drogami (dříve je z většiny financovaly státy, ale to je nyní v úpadku) kvůli finančnímu zajištění. Následně podnikají výpady ze svých území, aby prosazovali své politické cíle. Williams cíle konkretizoval jako snahu vymanit se z vládní kontroly a vytvořit autonomní stát v tradičních etnických nebo náboženských hranicích. Také jako snahu získat politické ústupky, které by za

---

¹³ Africký roh je oblastí ve východní Africe, do které spadají státy: Džibutsko, Eritrea, Etiopie a Somálsko (Britannica 2024d).

¹⁴ *proxy wars* jsou asymetrické konflikty, ve kterém nepřátelské strany spolu nepřímou válčí skrze jiné aktéry. Nejčastěji se jedná o podporu svého partnera v jeho válce (Baugh 2024).

běžných okolností byly nedosažitelné. Povstalci se snaží zbavit stávající vládu legitimacy a zároveň se etablovat jako nová legitimní moc. Williams dále tvrdí, že povstalci na ovládaném území obvykle zavádějí alternativní formy vlády vůči té státní a mohou rozvíjet nadnárodní vztahy. Tyto vztahy se především týkají dalších nestátních ozbrojených skupin. Mair se také domnívá, že s rebely je snazší se dohodnout než například s warlordy. Protože rebelové se chtějí odtrhnout v daném území od státu nebo svrhnout tamní vládu (Mair 2003, Williams 2008: 12–14).

Teroristé na rozdíl od rebelů zaměřují násilí přímo proti civilistům za účelem dosažení svých politických cílů. A to snahou o maximalizaci poškození s co největším počtem obětí. David Rapoport ze kterého Williams čerpal identifikuje 4 konkrétní druhy teroristů: anarchistický, antikoloniální, levicový a náboženský. Zejména náboženský terorismus se dostal do světového povědomí po útocích z 11. září 2001. Nejaktivnější mezinárodní teroristické skupiny již nejsou centralizované a hierarchicky uspořádané, ale disponují sítí autonomních buněk, jež jsou nepřímo řízené svými vůdci. Například Al-Qaeda disponuje sítí buněk ve více jak 60 zemích světa. Došlo k tomu proto, že státní represe a průniky zpravodajských služeb byly vcelku jednodušší na provedení v hierarchické struktuře. Také nové komunikační technologie (mobily, internet, satelity) umožnily teroristům udržet funkčnost v systému děleném na buňky. Teroristé samozřejmě udržují kontakty s dalšími nestátními ozbrojenými aktéry. Například od organizovaného zločinu čerpají zbraně a finance. Tyto finance pak využívají pro realizaci zejména útočných operací. Na závěr je vhodné opět podotknout, že hranice mezi terorismem a povstalci/rebely je opravdu tenká. Kdyby teroristé měli dostatečnou sílu, určitě by se státnímu zřízení pokusili vzepřít. Proto se spíše snaží podkopávat státní autoritu vyprovokováním rostoucí represe na násilné činy (Williams 2008: 14–15, Mair 2003).

Organizovaný zločin funguje v moderní době podobně jako teroristické struktury. Také disponuje sítí malých buněk, které mezi sebou komunikují. Protože vliv velkých kartelů nebo mafiánských skupin v čele s bossem se v posledních letech snížil. Důvodem je podobně jako u teroristů stále silnější vliv státních represí a vznik nových technologií. Ovšem to neznamená, že hierarchická struktura zcela vymizela. Některé skupiny dokonce kombinují systém sítí a hierarchii. Organizovaného zločinu je po světě jako hub po dešti. Ačkoliv jsou některé skupiny místního charakteru, tak mnoho z nich reaguje na dopady globalizace tak, že se stávají nadnárodními. Přičemž každá skupina se specializuje na něco jiného. To zmírňuje konflikty mezi zločineckými gangy, protože původní skupiny nesnesou jinou konkurenci v již obsazeném trhu. Například Kolumbijské zločinecké gangy se zaměřují na vývoz kokainu. Nigerijské, turecké, kurdské, albánské a ruské skupiny fungují jako prostředníci v pašování

drog a obchodování s lidmi. Italští mafiáni se specializují ve vymáhání peněz na ochranu a likvidaci nebezpečného odpadu. Lze v podstatě říci, že hlavním motivem organizovaného zločinu je zisk. Někdy kvůli většímu zisku akceptují vyšší riziko, někdy se riziku vyhýbají a akceptují nižší zisky. Organizovaný zločin může zaměřit na spoustu příležitostí. Konkrétně například na: obchod s drogami, pašování migrantů, obchod s bílým masem, obchodování s chráněnými zvířaty a rostlinami, skladování nebezpečných odpadů, obchod se zbraněmi a vzácnými drahokamy, padělání, pirátství, digitální kriminalita atd. Specialitou organizovaného zločinu je praní špinavých peněz. Činnost, která ovšem neslouží jako generace příjmu, ale jako převod na legální kapitálový trh. Organizovaný zločin má však větší rozměr, pokouší se zkorumpovat a ovládnout národní vlády. Nesnaží se změnit politický a společenský řád, pouze se snaží zabránit účinné kontrole kriminality ze strany státu, a to i v případě použití násilí. Je nelogické, aby se organizovaný zločin pokusil o kolaps státu, protože anarchie a konflikty obvykle nevedou k dobrému obchodu. Toho jsou však schopné pouze větší a mocnější skupiny. Také samozřejmě organizovaný zločin se dotýká dalších nestátních aktérů. Jako například s warlordů a rebelů, pro které funguje jako prostředník ve vývozu zboží, či prohlubuje vztahy s teroristy, kterým dodává zbraně (Mair 2003, Williams 2008: 15–16).

Milice/polovojenské jednotky jsou vcelku podobné warlordům, akorát postrádají charismatického vůdce. Jedná se o neregulérní ozbrojené síly působící především na území slabého nebo rozpadajícího se státu. Členové milicí jsou převážně mladého věku původem z chudých vrstev. Jejich členství bylo buďto vynuceno, nebo se připojili dobrovolně s vidinou zisku, uznání, a dokonce i bezpečí. Milice mohou reprezentovat například etnické, náboženské, klanové skupiny společnosti. Mohou působit pod záštitou vůdce frakce, etnické skupiny atd. Nebo napomáhají státu s udržením pořádku. Obecně platí, že členové milicí postrádají jakýkoliv formální vojenský výcvik. Také jsou mimo ústřední velení státu, protože často vznikají v oblastech, kde stát selhal. Přestože někdy pomáhají chránit dané komunity, tak se polovojenské jednotky často dopouštějí násilí na obyvatelstvu a podporují organizovaný zločin. Samozřejmě napadají i jiné skupiny, pokud se jedná o jejich odpůrce nebo rivaly. Známymi polovojenskými jednotkami/milicemi byly například Spojená sebeobrana Kolumbie (AUC), která byla původně zformována na ochranu obyvatelstva proti levicovým povstalcům. Poté se dopouštěla kriminální činnosti (drogy, vydírání, krádeže, únosy atd.). Dalším příkladem může být Mahdího armáda v Iráku, která soupeří s dalšími místními milicemi o kontrolu strategicky významných objektů, zejména ropu (Williams 2008: 10–12).

1.4.2 Cíle v kontextu paradiplomacie

Pro tuto kapitolu budu vycházet z aktivit paradiplomacie, na které poukázal Fathun: ekonomické, kulturní a politické (Fathun 2021: 300–301).

Pokud bychom se zaměřili na politickou motivaci u nestátních ozbrojených aktérů, tak podobně jako u regionálních substátních vlád, bude také u militantních skupin cílem se zviditelnit na mezinárodním poli, případně získat určité území na úkor států. V roce 2014 se pokusil například Islámský stát vytvořit vlastní chalífát (Hassan 2023). Posléze by tito aktéři mohli usilovat o uznání své vlády od států nad daným územím, tedy o legitimitu. Podobně si také počíná Kurdská strana pracujících, která bojuje za vznik nezávislého státu *Kurdistán*¹⁵. Skupina chce získat kontrolu nad oblastmi s kurdskou většinou v Iráku, Iránu, Sýrii a Turecku. A následně vytvořit konfederaci semiautonomních kurdských regionů (Counter Terrorism Guide 2022).

Pokud se podíváme na ekonomickou motivaci těchto aktérů, tak je logické, že když se jedná například o skupiny jako mafie a kartely, tak je celkem jednoduché odhadnout k jakému účelu slouží - k zisku. Složitější to už je u skupin jako Boko Haram, Hamás, PKK, ISIS atd. Nicméně i u těchto aktérů musí existovat důvod jejich ekonomického jednání. Tím je cílené získávání financí na podporu jejich politické motivace. Například Islámský stát generoval příjmy prostřednictvím únosů za účelem výkupného, vydíráním a rabováním místních podniků. Skupina také využívá svých příznivců v uprchlických táborech, kteří zde získávají finance jako podporu od mezinárodních společností, jež následně přeposílají svému vedení. Také se v poslední době hovoří o nárůstu těžby zlata v Africe pro ISIS. Dále Al-Qaeda například zdánlivě legálně obchodovala s drahými kameny skrze finančního zprostředkovatele. Také organizace vytvářela falešné charitativní organizace, které vyžadovaly dary pro údajně charitativní účely. Hizballáh zas využívá zón volného obchodu a zemí se slabým regulačním prostředím k zakládání společností pro dovoz a vývoz a k praní špinavých peněz (Department of the Treasury 2022: 8–11).

Poslední zmíněnou je motivace kulturní. Tu bych u nestátních ozbrojených aktérů spatřoval pouze v šíření jejich ideologie, principů, zvyků či náboženství. Nemyslím si, že by

---

¹⁵ Kurdistán -> Ve skutečnosti existuje jako autonomní region v severním Iráku. Je první ústavně uznaný autonomní region Kurdů (Gürbey 2020).

někteří aktéři takového typu šířili kulturu podobně jako substátní regiony. Také kulturní cíle se u militantních skupin, převážně teroristických, velmi často propojují s cíli politickými. Z některých kulturně politických cílů teroristických skupin, pak dle Serafima mohou být snahy o odmítnutí a zničení západní kultury, protože spatřují v západní kultuře hrozbu, která by mohla Islám pomalu zničit. Dále pak likvidace daných lidských společností, na které je nazíráno jako na heretiky. Jako poslední zmíním zasévání strachu a zmatků převážně v demokratických společnostech. Sice jsou tyto skupiny z velké části neúspěšné v dosahování svých politicko-kulturních cílů, tak ale z posledního zmíněného, tedy šíření strachu jsou až nadprůměrně úspěšné. Mohou tak ovlivnit politický systém a do jisté míry změnit život běžných obyvatel (Serafim 2005: 67–70).

1.5 Úvaha o “diplomacii” nestátních ozbrojených aktérů

Po vymezení paradiplomacie a diplomacie utvářející výstupní zahraniční politiku států. Následným charakterizování nestátního ozbrojeného aktéra. Zbývá se jen zamyslet co z paradiplomatických nástrojů a pokud možno i nástrojů diplomaticko-zahraně politických lze spatřovat u nestátních aktérů. Protože paradiplomacie se do jisté míry odvíjí od diplomacie států (Plundrich 2022: 6). Cíle regionálních vlád jsou dle mého názoru podobné těm státním. A to například snaha o získání ekonomické podpory či prosazení svých politických zájmů v zahraničí a šíření své kultury. Tyto podobné cíle mohou mít i nestátní ozbrojení aktéři, což se později pokusím ověřit.

Jak jsem již uvedl, tak paradiplomacie se týká především substátních aktérů. Například Cornago definuje paradiplomacii jako *zapojení substátních vlád do mezinárodních vztahů prostřednictvím formálních, neformálních či ad hoc kontaktů se zahraničními veřejnými nebo soukromými aktéry s cílem získání ekonomické podpory, šíření kultury a prosazení politických zájmů* (Cornago 2006: 69). Ti se snaží skrze paradiplomacii přilákat zahraniční investice, najít nové trhy pro export atd. Například americké a australské státy, nebo kanadské provincie jako Ontario a Alberta jsou toho důkazem (Lecours 2008: 2–3). Ovšem i nestátní ozbrojení aktéři mají podobné snahy o získání. Teroristé čerpají zbraně a finance od skupin organizovaného zločinu (Williams 2008: 14–15, Mair 2003). Al-Qaeda zdánlivě legálně obchodovala s drahými kameny, Hizballáh zas zakládal importní a exportní společnosti (Department of the Treasury 2022: 8–11). Hamás je finančně podporován Íránem (Elnakhala 2021: 69). Vzájemná finanční podpora mezi skupinami Boko Haram, Al-Shabaab, ISIS, Al-Qaeda je dalším možným

příkladem (Plundrich 2024: 213). Dalším prvkem paradiplomacie je navazování kooperace mezi substátními aktéry navzájem. Francouzský region Rhône-Alpes navázal bilaterální dohody se substátními aktéry v Mali, Senegal, Tunisku, Vietnamu (Lecours 2008: 3). Podobně i nestátní ozbrojení aktéři kooperují mezi sebou. Například Hizballáh – ISIS a Hizballáh – Hamás (Plundrich 2024: 212). Také si vzájemně nabízejí svá území za účelem bezpečných útočišť. Například území warlordů jsou tak často využívána (Mair 2003). Jako státy, které zřizují své ambasády po světě, tak zřizují své instituce substátní aktéři, o kterých jsem již hovořil. Například kanadské provincie zřídili 43 buněk mezi různými státy (Ducháček 1984: 6–7). Podobně se chovají i nestátní ozbrojení aktéři – Al-Qaeda zřídila svých více jak 60 buněk v zemích světa (Williams 2008: 14–15, Mair 2003). Rád bych pro úplnost zmínil, že obdobné aktivity a dohody mohou být zprostředkovány samozřejmě i se státy. Například konexe Hizballáh – Írán, Taliban – Írán (Plundrich 2024: 213). Můžeme tedy srovnat nestátní ozbrojené aktéry s konceptualizací paradiplomacie?

Lze říci, že v konečném kontextu se nestátní ozbrojení aktéři nemohou přirovnávat s konceptualizací paradiplomacie, protože ta je přisuzována substátním aktérům, kteří spadají pod svrchovanost států a do určité míry se řídí jeho zákony. Přičemž nestátní ozbrojení aktéři se řídí svými vlastními pravidly. Ale i přesto lze spatřovat různé paralely jako získání finanční, materiální pomoci či lidských zdrojů od svých spojenců. To nestátním ozbrojeným aktérům pomáhá v boji proti aktérům, kterými mohou být i státy. Tyto skupiny pak mohou získat specifická území na úkor států a disponovat vlastní formou vlády s institucemi (Plundrich 2022: 6). Jak jsem již zmínil v sekci druhů nestátních ozbrojených aktérů. Je tedy zřejmé, že paradiplomacii a diplomacii nelze na nestátní ozbrojené aktéry aplikovat. Proto se alespoň pokusím poukázat na PKK podobné chování. Tedy alespoň to, co bude možné.

1.5.1 Zahraniční angažmá nestátních ozbrojených aktérů

Je mnoho zmapovaných příkladů zahraničních aktivit nestátních ozbrojených aktérů. Pro posílení své domněnky zde některé zmíním. Pokud se jedná o ekonomické cíle tak lze uvést finanční podporu mezi skupinami Boko Haram, Al-Shabaab, ISIS, Al-Qaeda. Vztahy mezi Íránem a Hizballáhem nebo Íránem a Talibanem lze také interpretovat jako finanční toky (Plundrich 2024: 213). Dále pak Hizballáh roku 2011 finančně investoval ve Venezuele do projektů spojených s ropou a zemním plynem (Plundrich 2022: 16).

Z hlediska výměny vojenských technologií a výcviku vojáků lze opět nalézt mnoho příkladů. Jednotky Boko Haram se cvičili na základnách ISIS nebo Al-Qaedy. Hizballáh zas pomáhal trénovat Asadovi syrské milice a koordinuje výcvikové tábory pro Hamás. Dále pak Hútíové v Jemenu jsou podporováni Íránem, především v dodávkách zbraní a munice (Plundrich 2024: 213).

Nestátní ozbrojení aktéři pro dosažení svých cílů zakládají buňky v zahraničí. Například Al-Qaeda zakládala své pobočky v Severní Africe a Sahelu. Islámský stát založil svou buňku v Egyptě, když se jeho odnoží roku 2014 stala tamní džihádistická skupina Ansar Bajt al-Maqdis. Též v Libyi ISIS zřídil své buňky (Plundrich 2024: 214).

Zaměříme-li se na propagandu nestátních ozbrojených aktérů, tak zjistíme, že například Hamás a Hizballáh komunikují s mezinárodním společenstvím ve snaze změnit prostředí ve kterém působí (Plundrich 2024: 214). Též Kurdská strana pracujících má poměrně sofistikované metody své “veřejné diplomacie”. Například formou různých letáků a symboliky ve všech spřízněných organizacích, které nejsou z většiny států považovány za teroristické (respondent 2024). Lze tedy dospět k názoru, že “diplomacie” nestátních ozbrojených aktérů je možná.

2 “Diplomacie nestátních ozbrojených aktérů”: případová studie PKK část

2.1 Kurdská strana pracujících

Pro samotný začátek bych rád zmínil, že PKK je opravdu velmi diskutabilní organizací a lze na ni pohlížet jako na teroristy, (Turkish Coalition of America, Republic of Türkiye Ministry of Foreign Affairs 2022) tak i jako na povstalce se separatistickými tendencemi (Palmer – Holtz 2023) nebo milice v kontextu Sýrie (Stein – Foley 2016). Též i jako na skupinu organizovaného zločinu (Onay 2008). Aby to bylo ještě komplikovanější, tak názory na to, co je PKK, a co již není se mnohdy také liší. Jednotlivé státy pohlížejí rozdílně nejen na samotné PKK, ale také na její přidružené organizace. Některé státy jako Turecko vidí všechny skupiny spojené s PKK jako teroristy. Jiné státy zas vidí pouze PKK jako teroristickou skupinu a její spřízněné organizace takto nezačleňují (respondent 2024). Tím mám na mysli organizace, které mají na PKK úzké vazby. Já si z tureckého pohledu vypůjčím pouze spojitost mezi jednotlivými

organizacemi, a tedy že budu pohlížet na PKK jako na jeden celek, který má své pobočky s různými názvy. Také bych chtěl ještě předtím, než se do rozboru PKK pustím upozornit, že na organizaci budu pohlížet jako na teroristy, separatisty, organizované zločince a milice, protože zároveň budu začleňovat do PKK i ostatní přidružené organizace, které v celkovém souhrnu společně s PKK vypovídají danému rozčlenění.

Aby to bylo ještě komplikovanější, tak nejen že se liší pohled na skupiny, které spadají pod PKK, a které lze brát jako odlišné aktéry (což já činit nebudu), ale liší se i pohled, zda brát samotnou PKK (bez přidružených organizací) jako teroristickou skupinu či nikoliv. PKK je například brána jako teroristická organizace v USA, Kanadě, Austrálii, některých zemích EU a samozřejmě Turecku (Republic of Türkiye Ministry of Foreign Affairs 2022). Ale také například na Novém Zélandu, v Íránu a v Spojeném království (Parliament of Australia 2012). Po předešlém vysvětlení mého postoje k PKK bych si nyní dovolil vrhnout se na samotný výklad o PKK.

Kurdská strana pracujících, též nejvíce známá jako Kongra-Gel nebo PKK¹⁶ se objevila v 70. letech 20. století (Parliament of Australia 2012). Svůj boj proti Turecku zahájila v 80. letech. Některé zdroje se ovšem v přesném datu založení skupiny rozcházejí. Většina z nich však uvádí rok 1978, který tak lze považovat za nejvíce oficiální (viz. Counter Terrorism Guide 2022, Reuters 2023, Parliament of Australia 2012, Central Intelligence Agency 2023, respondent 2024). Obdobně to platí i s počátkem boje PKK proti Turecku. Většina zdrojů uvádí rok 1984, proto tento rok považují za počátek ozbrojeného násilí (viz. Palmer – Holtz 2023, Reuters 2023, Turkish Coalition of America 2016, Central Intelligence Agency 2023).

Zakladatelem a jakýmsi duchovním otcem uskupení je Abdullah Öcalan, který byl dopaden roku 1999 a je nyní v tureckém vězení odsouzený na doživotí. (Republic of Türkiye Ministry of Foreign Affairs 2022). Dalšími významnými představiteli jsou Murat Karayilan, který má po uvěznění Öcalana na starosti přímé řízení PKK. Dále pak Cemil Bayik, Duran Kalkan, Fehman Huseyin a Riza Altun (Parliament of Australia 2012). Členové mají zázemí v severním Íráku (Qandilské pohoří), kde se trénují a odkud podnikají své výpady převážně do Turecka (Republic of Türkiye Ministry of Foreign Affairs 2022). V podstatě se jedná o oblast iráckého Kurdistánu (Bagheri 2017). Další oblastí, kde působí je jihovýchod Turecka. Spřízněné skupiny operují také na severu Sýrie, a dokonce i v Íránu (Central Intelligence Agency 2023, respondent 2024). PKK je vystavěná na levicově marxisticko-leninistické

---

¹⁶ Partiya Karkerên Kurdistanê je oficiálním názvem v kurdštině, jež v překladu znamená: Kurdská strana pracujících (Palmer – Holtz 2023).

ideologii. Čítá okolo 4000 členů (bez přidružených organizací)¹⁷ a jejím cílem je boj za práva a sebeurčení kurdského národa. Zejména volá po autonomii Kurdů v Turecku, ale největším úspěchem by byl vznik státu Kurdů rozprostírajícího se přes některá území Turecka, Sýrie a Iráku (Counter Terrorism Guide 2022). Nyní je však oficiální ideologií PKK politická filozofie vystavená na demokratickém konfederalismu¹⁸, která je o decentralizovaném systému místní samosprávy. To zapříčinilo, že od formální nezávislosti se skupina zaměřuje na zisk kurdské samosprávy v rámci hranic stávajících států (Palmer – Holtz 2023).

2.1.1 Vývoj PKK

Během vzniku PKK (1978) si Öcalan upevnil mocenskou pozici po vzoru stalinistických čístek. Neostýchal se zlikvidovat své věrné a přátele, jen aby se udržel jako vůdce (respondent 2024). Rok po založení skupiny Abdullah Öcalan opustil Turecko a zamířil do Sýrie (spekuluje se i o Libanonu), kde úspěšně navázal kontakty s palestinskými militantními organizacemi (Britannica 2024e, Counter Extremism Project 2020, respondent 2024). Ty pomohly v Sýrii trénovat členy PKK (Britannica 2024e). Též skupina získala podporu od tamní vlády Hafeze al-Assada (Palmer – Holtz 2023, respondent 2024, Counter Extremism Project 2020). Pokud byl Öcalan v Libanonu, tak mu zasílal podporu do Libanonu. Assad PKK využíval jako vlastní cizineckou legii/milici (respondent 2024). PKK se pak rozšířila i do okolních států jako Libanon a Irák (Britannica 2024e). V Libanonu později působila PKK v koordinaci s teroristickou organizací Hizballáh v boji proti Izraeli, což vyvolávalo odpor většiny Kurdů. Ti byli zklamáni, když zjistili, že PKK již nebojuje za jejich myšlenku (volání po autonomii), nýbrž bojuje cizí válku proti Izraeli (respondent 2024). Do Iráku se na počátku 80. let rozšířila díky pomoci Irácké Kurdské demokratické strany se kterou měl Öcalan, též dobré vztahy (Britannica 2024e). Zdálo se, že je vše připraveno na prosazení politického cíle. Proto od roku 1984 Kurdská strana pracujících odstartuje svou vojenskou kampaň namířenou proti Turecku (Reuters 2023, Britannica 2024e, Turkish Coalition of America 2016, Wedeman 2017). Podniká výpady převážně ze Sýrie, kde se Öcalan skrýval, a severního Iráku, kde skupina zřídila své buňky (Britannica 2024e). PKK následně páchá časté teroristické činy a

---

¹⁷ Sečteme-li počty i s přidruženými organizacemi, výsledné číslo se bude pohybovat okolo stovek tisíců jedinců (respondent 2024).

¹⁸ Demokratický konfederalismus byl sepsán Abdullahem Öcalanem v roce 2011 (Öcalan 2011: 2).

“Taková forma vlády nebo administrace, by mohla být nazvána nestátní politická administrace nebo demokracie bez státu” (Öcalan 2011: 21).

provádí partyzánské operace proti řadě cílů, včetně vládních zařízení a úředníků, Turků žijících v kurdských oblastech země, Kurdů obviněných ze spolupráce s tureckou vládou, cizinců a tureckých diplomatických misí v zahraničí (Republic of Türkiye Ministry of Foreign Affairs 2022). Docházelo i k takovým případům, že byli vražděni turečtí učitelé jen proto, že učili na školách turecky (respondent 2024). Následně se 80. a 90. léta nesou v duchu války mezi PKK a Tureckými vládními silami ve východních částech země (Palmer – Holtz 2023). Roku 1997 označuje americké ministerstvo zahraničí PKK za teroristickou organizaci¹⁹ (Counter Terrorism Guide 2022). Proto se Spojené státy přidávají na stranu Turecka v boji proti PKK (Turkish Coalition of America 2016). Pod narůstajícím tureckým tlakem je Sýrie donucena, aby přestala nadále nabízet své území pro Öcalana a jeho věrné (Reuters 2023). V 90. letech také turci útočí na základny PKK v Iráku (Britannica 2024e). Proto v roce 1998 byl Öcalan ze Sýrie vyhoštěn (Republic of Türkiye Ministry of Foreign Affairs 2022). Jeho dalším útočištěm se tak stává Keňa (The Kurdish Project 2013).

Za spolupráce s americkými zpravodajskými službami a zejména Izraelci (ti v podstatě zaměřili Öcalana, jednalo se o odpověď na útoky PKK s Hizballáhem proti Izraeli), byl Öcalan dopaden roku 1999 tureckými speciálními jednotkami v hlavním městě: Nairobi (respondent 2024). Öcalan byl posléze přepraven do Turecka a odsouzen k trestu smrti (Reuters 2023). Nicméně roku 2002 Turecko trest smrti zrušilo, protože vláda současně žádala o členství v EU, kde byl tento typ trestu zakázán (The Kurdish Project 2013). Öcalan nakonec dostal doživotí a je doposud vězněn na ostrově nedaleko Istanbulu. Po jeho uvěznění došlo k útlumu bojů, což vedlo k několika jednostranným příměřím, a ke stažení bojovníků PKK z Turecka (Palmer – Holtz 2023, Reuters 2023).

Příměří vyhlášené roku 1999 mělo trvat 5 let (Palmer – Holtz 2023). Během něj tajně vyjednávali turečtí vojensští představitelé a Öcalan o možnostech mírového jednání. Příměří ztroskotalo v roce 2004, ale tajné mírové rozhovory pokračovaly (Palmer – Holtz 2023, Central Intelligence Agency 2023). Öcalanovi bylo ve vězení dovoleno nadále vydávat obecné příkazy jeho věrným, pokud jde o mírové snahy (BBC 2015). Během tohoto období opět docházelo k vojenským střetům, zejména v Iráku, kam Turci v únoru 2008 podnikli pozemní invazi (Britannica 2024e). Další příměří bylo uzavřeno roku 2009, které vzápětí ztroskotalo na počátku roku 2011 (Britannica 2024e, Central Intelligence Agency 2023, Parliament of Australia 2012). Jednání zkolabovala během repatriace 34 bojovníků PKK do Turecka, která vyvolala veřejné oslavy mezi příznivci PKK, což rozhněvalo turecké úřady. Ty pak často

---

¹⁹ Na evropském seznamu teroristických organizací je PKK od roku 2002 (Daily Sabah 2024b).

zatýkaly členy legálních kurdských stran na základě obvinění z příslušnosti k teroristickým skupinám (Britannica 2024e). Nejspíše proto pak v červenci 2011 Kurdská strana pracujících provedla útok, který po sobě zanechal 13 mrtvých tureckých vojáků (Central Intelligence Agency 2023). Od roku 2013 (některé zdroje uvádějí již konec roku 2012) se tajné mírové rozhovory přeměnily ve veřejný mírový proces a opětovně bylo vyhlášeno příměří. (Britannica 2024e, Palmer – Holtz 2023, Reuters 2023, Turkish Coalition of America 2016, Central Intelligence Agency 2023). To vyhlásil sám Öcalan, byť byl stále ve vězení (Britannica 2024e, The Kurdish Project 2013). Také došlo k propuštění 8 tureckých rukojmích ze strany PKK (Britannica 2024e). Ale i přes veškeré úsilí turecké vlády a PKK vyjednat řešení konfliktu ve formálním mírovém procesu, byly všechny rozhovory odsouzeny k zániku, protože turecká domácí politika byla nadále vůči Kurdům velmi striktní, a navíc došlo ke vzniku odnože PKK: Straně demokratické unie²⁰ (PYD), která sehrála značnou roli v syrské občanské válce (Palmer – Holtz 2023). V roce 2012 po odchodu syrské armády strana PYD (napojená na PKK) získala kontrolu nad oblastí Rojava v severní Sýrii (Stein – Foley 2016). Nejznámějším městem v této oblasti je Kobani, o které se sváděly těžké boje mezi Kurdy a Araby v letech 2014 až 2015 (respondent 2024). To vedlo k velkému tureckému znepokojení, kvůli rostoucí síle PKK u tureckých hranic (Britannica 2024e). Mírový proces se tak roku 2015 zhroutil v důsledku napětí souvisejícího s tureckým bombardováním kurdských pozic v severní Sýrii a velkých protestů zaměřených na změnu politiky vůči PYD (Palmer – Holtz 2023). V následujících letech Turecko pravidelně útočí na odnože PKK v severozápadní Sýrii, kde také udržuje trvalou vojenskou přítomnost (Britannica 2024e). Situaci zkomplikovala od roku 2014 americká podpora (výcvik, zbraně, bojová podpora) silám PYD ve snaze porazit tzv. Islámský stát v Iráku a Sýrii (Palmer – Holtz 2023). Američtí vojáci měli dokonce i nášivky YPG na svých uniformách, když doslova bojovali bok po boku proti společnému nepříteli (respondent 2024).

2.1.2 Přidružené organizace

Strana kurdských pracujících (PKK) oficiálně působí na území Turecka. Od ní se v Turecku například odtrhlo radikální křídlo TAK (PKK s nimi nechce mít nic společného). TAK uskupení se neostýchá vraždit i civilisty mnohdy brutálním způsobem. Bojovníci TAK se často hlásí k útokům, které spáchala PKK. Zejména k těm, které tzv. nevyšly podle plánu PKK.

---

²⁰ PYD je zastřešující organizací své vlastní multietnické milice SDF (syrské demokratické síly) pod kterou spadají skupiny: YPG (ozbrojené mužské křídlo) a YPJ (ozbrojené ženské křídlo), předsedou je Salih Muslim Muhammad, který vede stranu od roku 2003 (respondent 2024).

Například došlo i k větším civilním ztrátám. PKK tudíž může mít čisté triko a dále prohlašovat, že bojuje jenom proti tureckým vládním silám a představitelům (respondent 2024). Dokonce i politická strana BDP v Turecku (Strana míru a demokracie) sloužila PKK (Davis – Larson – Haldeman – Oguz – Rana 2012: 107). Dále mohu zmínit YÖGEH (Hnutí svobodné patriotické mládeže), které spadá přímo pod PKK (respondent 2024). Nicméně PKK má také spřízněné organizace v Sýrii, kde působí strana Demokratické unie (PYD), pod kterou spadají YPG (viz. příloha č. 5) a YPJ (respondent 2024, Stein – Foley 2016). YPG má pak vlastní protiteroristickou jednotku HAT (respondent 2024). Na území Íránu zas působí PJAK (respondent 2024, Stein – Foley 2016). Ta ovšem nemá přílišnou moc a sílu, protože íránský režim za využití revolučních gard tvrdě potlačuje jakékoliv své odpůrce a hrozby (respondent 2024). A na území Iráku působí PCDK, kterou ale nesmíme chápat jako skupinu zastupující irácký Kurdistan²¹ (Erhan – Stein 2016).

Autonomní irácký Kurdistan má své vlastní ozbrojené jednotky, kterým se říká pešmergové (Erhan – Stein 2016, respondent 2024). Pešmergové byli podporováni USA a vojáky Německa v bojích proti ISIS. Ti se ale bytostně nesnáší s PKK a jejími odnožemi, protože hlásají levicově-marxistickou ideologii, kdežto zastupitelé a jednotky Iráckého Kurdistanu smýšlejí jako nacionalisté. Jedinou oblastí Iráckého Kurdistanu, která má vazby na PKK, a kde lze spatřit symboliku Öcalana je Sulejmánie (respondent 2024). Vše začalo dávat větší smysl, když jsem našel další zdroj, který tvrdí, že v oblasti se vyskytují základny PKK. “PKK má vojenské základny poblíž okresu Chamchamal v provincii Sulejmánie, odkud spolupracují se skupinami, které odpalují rakety na Erbil” (Mohammed 2022).

Všechny organizace a jejich podskupiny spadají pod ústřední vedení a tím je KCK (viz. příloha č. 1), neboli Unie kurdských komunit (respondent 2024, Xaba 2021). Ve vedení KCK se nacházejí osoby, které lze spojit se založením PKK v 70. letech. Jmenovitě lze uvést Cemila Bayika, Murata Karayilana a Durana Kalkana. Zmiňují to různé zdroje, a dokonce i oficiální stránky KCK (KCK 2024, Counter Terrorism Guide 2022). Na závěr je důležité říci, že rozdíl mezi například YPG, PKK a PJAK, ... není markantní. Všechny skupiny jsou vlastně PKK, která je původní (respondent 2024). “Vazby mezi PKK, PYD a SDF jsou nepopiratelné. Členové PKK bojovali podél YPG v Sýrii a vrchním velitelem SDF je Mazloum Abdi, bývalý člen PKK, který znal Öcalana, když žil v Sýrii.... Kurdská bojovnice v Sýrii dotazovaná v roce 2015 také poznamenala, že na její příslušnosti nezáleží, protože „všechno je PKK“. Výsledkem je, že Turecko považuje mezinárodní podporu PYD a SDF za podporu PKK” (Palmer – Holtz

---

²¹ V čele iráckého Kurdistanu je Barzání, kterého lze chápat jako protipól Öcalana (respondent 2024).

2023). “Někdy jsem PKK, někdy jsem PJAK, někdy YPG. Opravdu na tom nezáleží, všichni jsou členi PKK” (Bradley – Parkinson 2015). “Příslušnost PYD/YPG k PKK je jasná. PYD/YPG byla založena pod kontrolou teroristické organizace PKK v roce 2003. Sdílejí stejné vedoucí kádry, organizační strukturu, strategie a taktiky, vojenskou strukturu, nástroje propagandy, finanční zdroje a výcvikové tábory (Republic of Türkiye Ministry of Foreign Affairs 2022). PKK má pobočky v Sýrii, Iráku a Íránu. KCK v jejímž čele stojí uvězněný Öcalan je stejná organizace jako PKK (Republic of Türkiye Ministry of Foreign Affairs 2022). Lze opravdu nalézt mnoho dalších skupin a organizací, které se dají spojit s PKK, nicméně myslím, že tento výčet pro mé účely bohatě stačí.

2.1.3 Zahraniční návštěvy/dohody s jinými aktéry

Dalo by se předpokládat, že během 70. a 80. a 90. let mohl Öcalan jednat se syrským prezidentem Hafezem al Assadem. Případně jednoznačně docházelo v tomto období k jednání skrze prostředníky. K tomuto účelu sloužily kanceláře v Damašku, které byly zřízeny Kurdskou stranou pracujících (Hiltermann – Fantappie 2018). Schůzky jednoznačně musely probíhat i mezi PKK a Hizballáhem, když společně bojovali proti Izraeli v 80. letech na území Libanonu (respondent 2024). Určitá forma spolupráce mezi Hizballáhem a PKK dokonce současně pokračuje, tvrdí náměstek ministra pešmergy Sarbast Lazgin z Kurdistánu. Dokonce tvrdí, že i některé Irácké lidové mobilizační síly s PKK spolupracují (Mohammed 2022). S palestinskými militantními organizacemi jednala PKK v Sýrii (Britannica 2024e). A dle oficiálních stránek KCK odjel Cemil Bayik (vrcholový představitel PKK) za navázáním kontaktů s těmito organizacemi také do Libanonu na přelomu 70. a 80. let (KCK 2024). PKK též jednala s levicovou organizací Antifaschistische aktion (ANTIFA), která je ochotna podporovat organizace postavené na stejné ideologii (viz. příloha č. 2). Z ní přicházeli bojovníci²², kteří se především připojovali k organizaci YPG, jež má velmi blízké vazby na PKK. Ti pak získali trénink, zbraně a byli vysláni do boje s ISIS²³ (Polis Akademisi 2020, respondent 2024). PKK také občas zformuje alianci s TIKKO (Turecká osvobozenecská armáda dělníků a rolníků), ale též někdy proti sobě válčí (Davis – Larson – Haldeman – Oguz – Rana 2012: 111). Samozřejmě nesmím vynechat mírové rozhovory a příměří mezi představiteli PKK a Tureckem, které lze

---

²² Mnoho z těchto radikálů se po konci bojů vrátilo do své domoviny a začalo představovat značnou bezpečnostní hrozbu pro své státy (respondent 2024).

²³ Boje s ISIS trvaly od roku 2014 do roku 2019, kdy byl americkým leteckým úderem zabit vůdce Bagdádí a byla poražena poslední pevnost ISIS v Baghúzu (Wilson Center 2019).

do této kategorie zahrnout. Především mírový proces v letech 2013 až 2015 (Palmer – Holtz 2023).

Také pokud budeme brát v úvahu, že přidružené organizace PKK v podstatě spadají do Strany kurdských pracujících, ač se oficiálně tváří jako odlišné organizace, tak můžeme vyzozorovat mnohem více styků s představiteli jiných organizací či dokonce států. Některé jsou z nich i celkem kontroverzní. Tím je například 8. konference PYD, která se konala roku 2016 v Bruselu. Konference se zúčastnilo mnoho hostů z Německa, Francie, Švédska, Dánska, Norska, Řecka, Švýcarska a Británie (ANHA 2016). Mnohem kontroverznější však je zřízení kanceláře YPG (viz příloha č. 6) v Praze téhož roku (Novinky.cz 2016). Na kolaudaci nově otevřené kanceláře přijela Nesrin Abdullah (viz. příloha č. 3), která je šéfka ozbrojeného ženského křídla YPJ. Této akce se zúčastnili i vysocí čeští představitelé (respondent 2024, Ekurd Daily 2016). Kancelář však dlouho nevydržela a brzy byla uzavřena z důvodu nedostatku financí (respondent 2024). Mnoho podobných kanceláří anebo dokonce organizací slouží v Evropě a na blízkém východě oficiálně k práci s mládeží a ženami. Nicméně skrze tyto struktury dochází i k rekrutaci, zisku a “reklamě” (respondent 2024). Například PYD otevřela své kanceláře v Berlíně, Paříži, Moskvě a Stockholmu (Palmer – Holtz 2023). Následně v roce 2018 zavítal předseda PYD Salih Muslim Muhammad do Prahy na konferenci UCLA (Kalifornské univerzity v Angeles), týkající se blízkovýchodní bezpečnosti. Mimo jiné kvůli Muhammadovi blokovali Turci vstup Švédska do NATO, protože získal azyl v severské zemi (respondent 2024).

2.1.4 Financování strany

PKK čerpá finance nejvíce skrze kurdské komunity v Evropě. Činí tak na základě vymáhání revoluční daně tzv. kampanye. Ty jsou vybírány na dobrovolnické bázi, ale také násilnou cestou za využití výhružek. Zajímavé je, že syrští Kurdové kampanyi platit nemusí, pokud nechtějí. Turečtí Kurdové jsou na tom však velmi špatně. Kampanye je pro ně povinná a pokud odmítnou, tak je jim vyhrožováno zabitím blízkých například Turecku (respondent 2024). Skupina získává finance nejen od kurdských komunit v Evropě, ale také od svých sympatizantů na jihovýchodě Turecka, v Iráku, Íránu a Sýrii (Central Intelligence Agency 2023).

Následným zdrojem financí jsou různé nezákonné praktiky jako je například obchod s drogami, převaděčství, praní špinavých peněz, obchodování s lidmi, prostituce atd. (Parliament of Australia 2012). Mnoho migrantů bylo za nemalé ceny převedeno do EU (respondent 2024). “V různých obdobích se předpokládá, že PKK kontrolovala až 80 procent evropského trhu s

nelegálními drogami” (Parliament of Australia 2012). Podle údajů NATO z roku 2007 je nelegální narkotický průmysl nejvýnosnější trestnou činností PKK. Bylo zjištěno, že PKK je zapojena do všech fází obchodu s narkotiky, od výroby surového materiálu v Pákistánu a destilace v Iráku až po pouliční prodej drog v Evropě. Zpráva také ukázala, že obchodování s lidmi je druhou nejvýnosnější nezákonnou činností PKK. Dle údajů Europolu z roku 2007, lze zjistit například, že 2 členové PKK byli zatčeni ve Francii v roce 2006 za praní špinavých peněz s účelem podpory terorismu. V roce 2005 byli zatčeni 3 členi PKK v Belgii a jeden v Německu (Onay 2008). V roce 2009 byly vůdcové PKK Murat Karayilan, Ali Rıza Altun a Zübeyir Aydar shledáni jako významní zahraniční obchodníci s narkotiky (Republic of Türkiye Ministry of Foreign Affairs 2022). V lednu 2012 úřad pro kontrolu zahraničních aktiv ministerstva financí USA identifikoval 3 obchodníky s narkotiky v Moldavsku jako osoby s vazbami na PKK, z nichž byl jeden rozpoznán jako vysoce postavený člen PKK (Parliament of Australia 2012).

Dalším způsobem peněžního zajištění PKK je pořádání festivalů např. v Německu na oslavu kurdského největšího svátku Newrozu (viz. příloha č. 4). Během oslav se sejde i na 50 tisíc Kurdů. Část výdělku z prodeje lístků následně putuje do struktur PKK (respondent 2024). V 80. a 90. letech militantní skupina PKK získávala různorodou podporu ze strany států jako SSSR, Kuba, Libye, Arménie, Kypr, Řecko, Bulharsko, Írán (Pusane 2015: 732). Také prodej tiskovin a zisky z mediálních společností v Evropě slouží k posílení PKK (respondent 2024).

2.1.5 Cvičení vojáků/vojenská podpora

PKK trénovalo vojáky v údolí Bekaá na syrsko-libanonské hranici na konci již 70. let a v 80. letech, když se Öcalan skrýval s největší pravděpodobností v Sýrii (Hiltermann – Fantappie 2018). Následně PKK bojovala bok po boku Hizballáhu proti Izraeli, společně s palestinskými militantními organizacemi (respondent 2024). Lze říci, že určitá forma spolupráce mezi PKK a Hizballáhem z minulého století přetrvala, ale pouze v případě, že skupiny mají ty samé cíle (Mohammed 2022).

Novodobějším příkladem z cvičení vojáků lze uvést ten, který se stal poměrně nedávno v roce 2023. Organizace YPG (lze považovat za PKK) cvičila s americkými vojáky údajně v oblasti Qamishli v provincii Al-Hasakah v Sýrii (Anadolu 2023). Pro jistotu bych opětovně rád zmínil, že podpora ze strany USA (viz. příloha č. 7) existuje pro YPG již od roku 2014 (Palmer – Holtz 2023, respondent 2024). “USA pokračuje v podpoře PPK/YPG/SDF” (Simsek 2024). Zde však dochází k tomu, že skupina YPG následně část získaného vybavení a zbraní přeposílá

PKK do severního Iráku a Turecka (Kasapoglu – Ülgen 2021: 10). To jen dokazuje, že je správné chápat všechny přidružené organizace jako PKK. Američané ale nejsou jediní, kteří podporují YPG/PKK. Z provedeného rozhovoru jsem se dozvěděl, že členové skupiny ANTIFA bojovali po boku YPG/PKK (Polis Akademisi 2020, respondent 2024). Též se dá hovořit o podpoře ze strany syrského prezidenta Assada, který ale Kurdy do značné míry drží na uzdě (respondent 2024). Spolu s Asadem podporuje syrské Kurdy Rusko (viz příloha č. 8), které rozmístilo své vojáky mezi hranice Turecka a kurdské jednotky, aby nedošlo k ozbrojeným střetům (Ayton 2020). Kurdské milice v Sýrii se tak stáhli od hranic s Tureckem (O'Connor 2019). Samozřejmě se také ke kurdským organizacím přidává mnoho zahraničních dobrovolníků (respondent 2024).

2.1.6 Propaganda

V PKK a všech spřízněných organizací se vyskytuje symbolika Öcalana a rudé hvězdy. Rudou hvězdu má jak YPG, PJAK tak dokonce i KCK atd. Dále pak lze brát jako formu propagandy různé kulturní akce a rozdávání letáček. Lze jako příklad uvést již zmíněný Newroz. Též otevření kanceláře YPG v Praze mělo jistou symboliku (respondent 2024).

Dále bych z osobního pohledu uvedl i samotné webové stránky KCK, na kterých se o PKK zmiňují a velebí její členy (KCK 2024). Z osobního pohledu bych viděl i veškeré zprávy v médiích zmiňující YPG jako určitou nepřímou propagandu. Zejména v dobách bojů o Kobani a zatlačení ISIS do ústraní. Většina zásluh byla připisována právě Kurdům (Flood 2014, Sanders 2017). Ale je zde i přímější mediální podpora.

PKK má obří mediální zejména v zemích Evropské unie. V roce 2008 Onay napsal, že PKK vlastní 2 tiskové agentury, 4 televizní stanice, 13 rozhlasových stanic, 10 novin, 19 periodik a 3 vydavatelství. Například Roj TV v Dánsku a Firat News Agency v Nizozemsku (Onay 2008). Abychom si uvědomili nedozírné dopady propagandy ze strany PKK, musíme se podívat na nedávné události v Belgii. V dubnu roku 2024 belgická policie provedla razii na televizní síť napojené na PKK, učinila tak po masových nepokojích stoupenců PKK v Bruselu. Vyšetřování proběhlo v kancelářích Sterk TV a Medya Haber TV v městě Denderleeuw ve Vlámském regionu (Daily Sabah 2024a). Mezitím francouzská policie provedla razie v PKK podporujícím Demokratickém Kurdském komunitním centru v Drancy a v domech některých jeho členů. V důsledku simultánní operace belgické a francouzské policie bylo zadrženo 8 osob. Belgii lze považovat za ústřednu PKK v Evropě, ale propagandistickou činnost provádí také ve Francii, Rakousku, Švýcarsku a Nizozemsku (Daily Sabah 2024b). Dokonce i v Norsku

(Palmer – Holtz 2023). Jako další instituce lze zmínit Evropský kurdský kongres demokratických společností a Národní kongres Kurdistanu (Anadolu 2024).

2.2 Shrnující tabulka diplomatických aktivit PKK

V následující tabulce představím vybrané případy financování, propagandy, výcviku a vojenské podpory, zahraničních dohod a přidružených organizací týkajících se PKK. Upozorňuji, že spřízněné skupiny budu chápat jako PKK. Tedy pokud například zmíním YPG, tak ho budu chápat jako PKK, u některých skupin také pro lepší přehlednost rovnou napíši PKK. Rovněž bych chtěl upozornit, že z hlediska přidružených organizací se jedná o vybrané příklady. Z hlediska zbylých dat se jedná o to, co autor našel.

Ke správnému pochopení tabulky musíme pouze sledovat návaznost v jednotlivých sloupcích. Návaznost v řádcích zde není autorem zamýšlena. Nadpisy jednotlivých sekcí jsou zvýrazněny tučně.

Tabulka č. 3: “Diplomatické” aktivity PKK				
Přidružené organizace	Zahraníční návštěvy/dohody	Financování	Výcvik/vojenská podpora	Propaganda
TAK	PKK – Sýrie	Kampanye	PKK – Sýrie	symbolika Öcalana
BDP	PKK – Hizballáh	obchod s drogami	PKK – Hizballáh	symbolika rudé hvězdy

YÖGEH	PKK – Palestinské militantní organizace	převaděčství	PKK – Palestinské militantní organizace	letáky
PYD	PKK – ANTIFA	praní špinavých peněz	YPG/PKK – USA	Roj TV
YPG	PKK – TIKKO	obchod s lidmi	YPG/PKK – Antifa	Firat News Agency
YPJ	PKK – Turecko (příměří 1999-2004)	prostituce	YPG/PKK – Rusko	Sterk TV
HAT	PKK – Turecko (příměří 2009-2011)	Oslavy Newrozu	x	Medya Haber TV
PJAK	PKK – Turecko (mírový proces 2013-2015)	mediální společnosti provázané na PKK	x	Demokratické Kurdské komunitní centrum v Drancy
PCDK	konference PYD/PKK v Belgii	tiskoviny	x	Evropský kurdský kongres demokratických společností

KCK	kancelář YPG/PKK v Praze	SSSR, Kuba, Libye, Arménie (80. a 90. léta)	x	Národní kongres Kurdistánu
SDF	konference UCLA v Praze – účast PYD/PKK	Kypr, Řecko, Bulharsko, Írán (80. a 90. léta)	x	x

Zdroj: Tabulka zpracována na základě analýzy dat (respondent 2024, Davis – Larson – Haldeman – Oguz – Rana 2012: 107, Stein – Foley 2016, Erhan – Stein 2016, Xaba 2021, Palmer – Holtz 2023, Hiltermann – Fantappie 2018, Mohammed 2022, Britannica 2024e, KCK 2024, Polis Akademisi 2020, Davis – Larson – Haldeman – Oguz – Rana 2012: 111, Central Intelligence Agency 2023, Parliament of Australia 2012, Reuters 2023, Turkish Coalition of America 2016, ANHA 2016, Novinky.cz 2016, Ekurd Daily 2016, Onay 2008, Republic of Türkiye Ministry of Foreign Affairs 2022, Pusane 2015: 732, Simsek 2024, Anadolu 2023, O'Connor 2019, Ayton 2020, Daily Sabah 2024a, Daily Sabah 2024b, Anadolu 2024).

Závěr

Ve své práci jsem vycházel z předpokladu, že nestátní ozbrojení aktéři by mohli disponovat určitou podobou “diplomacie”. Nebo dle mého názoru paradiplomacií. Diplomacie jako samotná byla již od samého začátku zavržena, protože se jedná o koncept, který je výlučně přisuzovaný pouze státům. Paradiplomacie byla po podrobné analýze též v samotném konci vyloučena, protože se jedná o koncept přisuzovaný regionům, které spadají pod svrchovanost států a řídí se zákony (viz. Plundrich 2022 a 2024). I přesto jsem však hledal různé paralely v zahraničním chování nestátních ozbrojených aktérů a regionů nebo států, tak jak tomu činili výzkumníci přede mnou. Tyto paralely jsem se následně pokusil demonstrativně poukázat u PKK.

Zejména u této skupiny bych chtěl upozornit, že aktivity Kurdské strany pracujících, jak jsem již několikrát raději upozornil, byly v textu chápány i jako aktivity na první pohled oficiálně odlišných organizací (např. YPG, KCK, PYD), protože z mého bádání jsem dospěl k názoru, že mezi spřízněnými organizacemi a PKK není markantní rozdíl, a lze tyto skupiny považovat za neoficiální součást PKK. Proto jsem mapoval zahraniční aktivity i těchto skupin. Ty pak čelí menšímu množství překážek v oblasti zahraničních styků, protože nejsou brány valnou většinou států jako teroristické skupiny. Proto považuji za nutné zdůraznit, že PKK tak může vést nepřímou diplomacii skrze tyto spřízněné skupiny, ač si to uvědomujeme či nikoliv. Podobným způsobem jednání mohou činit i ostatní nestátní ozbrojení aktéři, kteří jsou na seznamu teroristických skupin.

Nicméně musím zdůraznit, že má analýza byla do určité míry omezená, a to z hlediska přístupu k jednotlivým výzkumným zprávám, které pro své zobrazení vyžadovaly poplatek. Nebo instituce, pod kterou spadám, k nim neměla přístup, či z nějakého důvodu tento přístup nefungoval. Však i přesto si myslím, že jsem provedl úctyhodnou práci, kterou mi značně obohatilo setkání s respondentem.

Z hlediska výzkumu PKK jsem nejprve zmínil různé přidružené organizace, abych rozšířil pohled na tuto skupinu i o jiné aktéry. Následně jsem se věnoval jeho financování, cvičení vojáků, propagandě a zahraničním dohodám či aktivitám. Pro veškerou přehlednost jsem v samotném závěru vytvořil tabulku mapující diplomatické aktivity PKK.

Z hlediska zkoumání aktivit PKK dospívám proto k názoru, že se jedná o aktéra, který se svým zahraničním chováním podobá zahraničnímu chování států a regionů. Též dospívám k názoru, že se jedná o aktéra, který má vliv manipulovat s politickým myšlením zejména v Evropě, na kterou aktuálně jeho propaganda cílí. Aktéra, který disponuje dostatečným

mužstvem (započítáme-li i přidružené organizace) a finančním potenciálem, aby představoval opravdu nebezpečnou sílu na Blízkém Východě. Lze jen s nervozitou odhadovat co se stane, až Öcalan v tureckém vězení zemře.

Proto je dle mého názoru na místě, že by nestátním ozbrojeným aktérům měla být věnována větší míra pozornosti a mělo by se na ně nahlížet více jako na výraznější hráče na poli mezinárodních vztahů. Lze tedy říci, že žijeme v době, ve které nově hrají značnou roli nestátní ozbrojení aktéři, u kterých je dle mého názoru možné do budoucna očekávat razantnější vzestup.

Je tedy zřejmé, že zahraniční aktivity nestátních ozbrojených aktérů existují (na což poukazuje Plundrich), ale dosud nebyla akademickou sférou hromadně přijata a definována vhodná terminologie. Proto je tedy na místě vymyslet novou konceptualizaci nebo přijmout již navrhnutá terminologická řešení dané problematiky.

Zdroje

Anadolu (2023). *US forces conduct joint armed exercises with PKK/YPG terrorists in NE Syria*. (<https://www.aa.com.tr/en/politics/us-forces-conduct-joint-armed-exercises-with-pkk-ypg-terrorists-in-ne-syria/2969757>, 17. 4. 2024).

Anadolu (2024). *PKK operates freely in Belgium though listed as terror group*. (<https://www.aa.com.tr/en/europe/pkk-operates-freely-in-belgium-though-listed-as-terror-group/3175695>, 29. 4. 2024).

ANHA (2016). *The 8th conference of PYD held in Europe*. (<https://web.archive.org/web/20171010113635/http://en.hawarnews.com/the-8th-conference-of-pyd-held-in-europe/>, 17. 4. 2024).

Aldecoa, F. – Keating, M. (2013). *Paradiplomacy in action: the foreign relations of subnational governments*. *Routledge*. (https://www.ucg.ac.me/skladiste/blog_9972/objava_31354/fajlovi/Paradiplomacy%20in%20Action,%20Foreign%20Relations%20of%20Subnational%20Governments.pdf, 3. 4. 2024), s. 1–219.

Ayton (2020). *Amid US uncertainty in Syria, Kurdish YPG eyes bolstering ties with Russia*. *Atlantic Council*. (<https://www.atlanticcouncil.org/blogs/menasource/amid-us-uncertainty-in-syria-kurdish-ypg-eyes-bolstering-ties-with-russia/>, 24. 4. 2024).

Bagheri, S. (2017). *Self-Defense Against the PKK?: The Turkish Approach to International Law*. *Völkerrechtsblog*. (<https://voelkerrechtsblog.org/self-defense-against-the-pkk/>, 8.11. 2023).

Baugh, L. S. (2024). *Proxy war*. *Encyclopedia Britannica*. (<https://www.britannica.com/topic/proxy-war>, 3. 4. 2024).

BBC (2015). *Kurdish leader Ocalan seeks end to Turkey armed struggle*. (<https://www.bbc.com/news/world-europe-31673830>, 13. 4. 2024).

Bradley, M. – Parkinson, J. (2015). America's Marxist Allies Against ISIS. *The Wall Street Journal*. (<https://www.wsj.com/articles/americas-marxist-allies-against-isis-1437747949>, 21. 4. 2024).

Britannica (2023a). *Manu-smriti*. (<https://www.britannica.com/topic/Manu-smriti>, 10. 2. 2024).

Britannica (2023b). *Peloponnesian War*. (<https://www.britannica.com/event/Peloponnesian-War>, 11. 2. 2024).

Britannica (2024c). *Greco-Persian Wars*. (<https://www.britannica.com/event/Greco-Persian-Wars>, 10. 2. 2024).

Britannica (2024d). *Horn of Africa*. (<https://www.britannica.com/place/Horn-of-Africa>, 3. 4. 2024).

Britannica (2024e). *Kurdistan Workers' Party*. (<https://www.britannica.com/topic/Kurdistan-Workers-Party>, 10. 4. 2024).

Britannica (2024f). *League of Nations*. (<https://www.britannica.com/topic/League-of-Nations>, 11. 2. 2024).

Britannica (2024g). *Napoleonic Wars*. (<https://www.britannica.com/event/Napoleonic-Wars>, 11. 2. 2024).

Britannica (2024h). *Warsaw Pact*. (<https://www.britannica.com/event/Warsaw-Pact>, 9. 3. 2024).

Bull, H. (1995). *The Anarchical Society*. (London: MacMillan Press LTD).

Cohen, R. (2001) The great tradition: The spread of diplomacy in the ancient world. *Diplomacy & Statecraft* 12 (1), s. 23–38.

Central Intelligence Agency (2023). *Terrorist Organizations*. (<https://www.cia.gov/the-world-factbook/references/terrorist-organizations/>, 8.11. 2023).

Cornago, N. (2006). Paradiplomacy as International Custom: Sub-National Government and the Making of New Global Norms. In: Klaus-Gerd Giesen; Kees Van der Pijl eds., *Global Norms in the Twenty-First Century*. (Newcastle: Cambridge Scholars Press), s. 67–81.

Counter Extremism Project (2020). *Kurdistan Workers Party (PKK)*. (<https://www.counterextremism.com/threat/kurdistan-workers-party-pkk>, 28.11.2023).

Counter Terrorism Guide (2022). *Kurdistan Workers Party (PKK)*. (https://www.dni.gov/nctc/ftos/pkk_fto.html, 19. 3. 2024).

Daily Sabah (2024a). *Federal police raid PKK-linked TV networks in Belgium*. (<https://www.dailysabah.com/politics/eu-affairs/federal-police-raid-pkk-linked-tv-networks-in-belgium>, 29. 4. 2024).

Daily Sabah (2024b). *PKK terrorists exploit legal gaps in Europe to recruit, finance*. (<https://www.dailysabah.com/politics/war-on-terror/pkk-terrorists-exploit-legal-gaps-in-europe-to-recruit-finance>, 29. 4. 2024).

Davis, P. K. – Larson, E. V. – Haldeman, Z. – Oguz, M. – Rana, Y. (2012). Public Support for the Kurdistan Workers' Party (PKK) in Turkey. In: *Understanding and Influencing Public Support for Insurgency and Terrorism* (Santa Monica: RAND Corporation), s. 99–118.

Duchacek, I. D. (1984). The International Dimension of Subnational Self-Government. *Publius* 14 (4), s. 5–31.

Ekurd Daily (2016). *Syrian Kurdistan's YPG representative office opened in Czech Republic*. (<https://ekurd.net/syrian-ypg-office-czech-2016-04-04>, 27. 4. 2024).

Elnakhala, D. (2021). Hamas. *Academia*. (<https://www.academia.edu/94130885/Hamas>, 3. 4. 2024), s. 58–83.

Erhan, A. – Stein, A. (2016). Mapping “The Kurds”: An Interactive Chart. *Atlantic Council*. (<https://www.atlanticcouncil.org/blogs/menasource/mapping-the-kurds-an-interactive-chart/>, 20. 4. 2024).

Farah, D. (2020). The Maduro Regime's Illicit Activities: A Threat to Democracy in Venezuela and Security in Latin America. *Atlantic Council*. (<https://www.atlanticcouncil.org/in-depth-research-reports/issue-brief/the-maduro-regimes-illicit-activities-a-threat-to-democracy-in-venezuela-and-security-in-latin-america/>, 12.11.2023).

Fathun, M. L. (2021). The Role Of Paradiplomacy And The Potential Proto–Diplomacy In The Unitary State. *Journal of Islamic World and Politics* 6 (2), s. 299–319.

Flanderová, L. (2013). Soft power: mít či nemít? *Ústav mezinárodních vztahů Praha*. (<https://www.iir.cz/soft-power-mit-ci-nemit>, 21. 4. 2024).

Flood, H. D. (2014). The Battle for Kobani Comes to the Fore. *Combating Terrorism Center* 7 (11), s. 5–8.

Gürbey, G. (2020). Autonomní region Irácký Kurdistan. *Encyklopedie Migrace*. (<https://www.encyclopediaofmigration.org/iracky-kurdistan/>, 28.11.2023).

Hassan, M. (2023). Why ISIS Cannot Bring the Caliphate Back to Life. *Carnegie*. (<https://carnegieendowment.org/sada/90221>, 19. 3. 2024).

Hiltermann, J. – Fantappie, M. (2018). Twilight of the Kurds. *Foreign Policy*. (<https://foreignpolicy.com/2018/01/16/twilight-of-the-kurds-iraq-syria-kurdistan/>, 17. 4. 2024).

Humire, J. M. (2020). THE MADURO- HEZBOLLAH NEXUS: How Iran-backed Networks Prop up the Venezuelan Regime. *Atlantic Council*. (<https://www.atlanticcouncil.org/wp-content/uploads/2020/10/The-Maduro-Hezbollah-Nexus-How-Iran-backed-Networks-Prop-up-the-Venezuelan-Regime.pdf>, 18. 3. 2024), s. 2–18.

Chvostov, V. M. (1961). *Dějiny diplomacie, Díl 1*. (Praha: Státní nakladatelství politické literatury).

Kane, J. R. (2018). A Life Cycle Analysis of Hezbollah: Where the Group Came from and Where It Is Going. *American Intelligence Journal* 35 (2), s. 67–73.

Kasapoglu, C. – Ülgen, S. (2021). In the Shadow of Guns: Armament Trends of the PKK and YPG Terrorist Network. *Edam*. (<https://edam.org.tr/wp-content/uploads/2022/01/EN-72021-Final-YPG-PKK-Envanter.pdf>, 28. 4. 2024), s. 1–14.

KCK (2024). *KCK - Kurdistan Democratic Communities Union*. (<https://kck-info.com/>, 17. 4. 2024).

Keating, M. (2013). Regions and International Affairs: Motives, Opportunities and Strategies. In: Aldecoa, F. – Keating, M. eds., *Paradiplomacy in action: The Foreign Relations of Subnational Governments* (New York: Routledge), s. 1–16.

Kissinger, H. (2022). *Umění diplomacie* (Praha: Prostor).

Kolomazníková, E. (2019). Ostře sledovaný proces. Lídři Katalánska stanuli před soudem. *Seznam Zprávy*. (<https://www.seznamzpravy.cz/clanek/ostre-sledovany-proces-lidri-katalanska-stanuli-pred-soudem-65990>, 21. 4. 2024).

Kuznetsov, A. S. (2015). *Theory and Practice of Paradiplomacy: Subnational governments in international affairs*. (New York: Routledge).

Kurbalija, J. (2021). Ancient Diplomacy: What can it teach us?. *DiploFoundation*. (<https://www.diplomacy.edu/histories/ancient-diplomacy-what-can-it-teach-us/>, 5.2.2024).

Langhorne, R. (2005). The Diplomacy of Non-State Actors, *Diplomacy & Statecraft* 16 (2), s. 331–339.

Mamchii, O. (2023). The Uses of Diplomatic Instruments In Diplomatic Missions, *Best Diplomats* (<https://bestdiplomats.org/tools-of-diplomacy/>, 31. 3. 2024).

Mark, J. J. (2020). Arthashastra. *World History Encyclopedia* (<https://www.worldhistory.org/Arthashastra/>, 10. 2. 2024).

Marks, S. – Freeman, C. V. (2024). Diplomacy. *Encyclopedia Britannica*. (<https://www.britannica.com/topic/diplomacy>, 5.2.2024).

Model Diplomacy (2022). *Tools of Foreign policy* (<https://modeldiplomacy.cfr.org/tools-foreign-policy>, 31. 3. 2024).

Mohammed, S., D. (2022). PKK allied and working with Iraqi PMF and Lebanese Hezbollah': Deputy Peshmerga Minister. *Kurdistan 24*. (<https://www.kurdistan24.net/en/story/28521-%27PKK-allied-and-working-with-Iraqi-PMF-and-Lebanese-Hezbollah%27:-Deputy-Peshmerga-Minister>, 19. 4. 2024).

NATO (2024). *What is NATO?* (<https://www.nato.int/nato-welcome/index.html>, 9. 3. 2024).

Neves, M. S. (2010). Paradiplomacy, knowledge regions and the consolidation of Soft Power. *JANUS.NET e-journal of International Relations* 1 (1), s. 10–28.

Niazi, Z. A. (2023). History of Diplomacy: From Ancient Times to Modern Era. *The Diplomatic Insight*. (<https://thediplomaticinsight.com/history-of-diplomacy-from-ancient-times-to-modern-era/>, 5.2.2024).

Novinky.cz (2016). *Kurdské milice YPG otevřely v Praze svou kancelář, Česko je neuznává*. (<https://www.novinky.cz/clanek/domaci-kurdske-milice-ypg-otevvely-v-praze-svou-kancelar-cesko-je-neuznava-346884>, 17. 4. 2024).

Öcalan, A. (2011). *Democratic Confederalism* (Transmedia Publishing Ltd.: Londýn), s. 2–45.

O'Connor, T. (2019). Russia Says Syria Kurd Forces Have Officially Left Border with Turkey As U.S. Troops Guard Oil. *Newsweek*. (<https://www.newsweek.com/russia-says-syria-kurd-forces-have-officially-left-border-turkey-us-troops-guard-oil-1468517>, 27. 4. 2024).

Onay, A. (2008). PKK Criminal Networks and Fronts in Europe. *The Washington Institute*. (<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/pkk-criminal-networks-and-fronts-europe>, 29. 4. 2024).

Palmer, A. – Holtz, M. (2023). Examining Extremism: Kurdistan Workers' Party (PKK). *CSIS*. (<https://www.csis.org/blogs/examining-extremism/examining-extremism-kurdistan-workers-party-pkk>, 9. 4. 2024).

Paquin, S. (2020). Paradiplomacy. *ResearchGate*. (https://www.researchgate.net/publication/337145091_Paradiplomacy, 3.4.2024), s. 49–61.

Parliament of Australia (2012). *Appendix E – Statement of Reasons – Kurdistan Workers Party (PKK)*. (https://www.aph.gov.au/Parliamentary_Business/Committees/Joint/Completed_Inquiries/pjis/five_terrorist/report/output/appendixe, 9.4. 2024).

Plundrich, M. (2022). Diplomacie nestátních aktérů: badatelský mýtus, či realita. *Central European Journal of Politics* 8 (1), s. 19–40.

Plundrich, M. (2024). Diplomacy of Non-State Armed Actors: A New Reality in International Relations? *Diplomacy & Statecraft* 35 (1), s. 206–223.

Polis Akademisi (2020). *Antifa, YPG/PKK ties threaten national peace in the West*. (<https://www.pa.edu.tr/basin/antifa-ypgpkk-ties-threaten-national-peace-in-west>, 17. 4. 2024).

Pusane, Ö. K. (2015). Turkey's Military Victory over the PKK and Its Failure to End the PKK Insurgency. *Middle Eastern Studies* 51 (5), s. 727–741.

Republic of Türkiye Ministry of Foreign Affairs (2022). *PKK* (<https://www.mfa.gov.tr/pkk.en.mfa>, 8.11. 2023).

Respondent (2024). [ústní sdělení] 15. 4. 2024 (Policie ČR).

Reuters (2023). *What is the PKK, the Kurdish rebel group behind bomb blast in Turkey?* (<https://www.reuters.com/world/middle-east/what-is-pkk-kurdish-rebel-group-behind-bomb-blast-turkey-2023-10-02/>, 9. 4. 2024).

Ruey, T. (2017). The history of diplomacy and the ancient Greek, Italian, Roman and French diplomatic traditions. *Grin*. (<https://www.grin.com/document/375814>, 6.2.2024).

Sanders, W. (2017). The fight for Kobani. *Modern Times Review*. (<https://www.moderntimes.review/the-fight-for-kobani/>, 19. 4. 2024).

Serafim, A. (2005). Terrorism—A Cultural Phenomenon?. *Connections*, 4 (1), s. 61–74.

Simsek, U. (2024). US continues to support PKK/YPG terror group: Türkiye. *Anadolu*. (<https://www.aa.com.tr/en/americas/us-continues-to-support-pkk-ypg-terror-group-turkiye/3158649>, 28. 4. 2024).

Sofer, S. (1988). Old and New Diplomacy: A Debate Revisited. *Review of International Studies*, 14 (3), 195–211.

Stein, A. – Foley, M. (2016). The YPG-PKK connection. Atlantic Council. (<https://www.atlanticcouncil.org/blogs/menasource/the-ypg-pkk-connection/>, 17. 4. 2024).

Teitelbaum, J. (2014). Playing with Terror: How to Stop Qatar's Support for Hamas. *Begin-Sadat Center for Strategic Studies*. (https://www.jstor.org/stable/resrep04531?searchText= Hamas+and+Qatar&searchUri=%2Faction%2FdoBasicSearch%3FQuery%3DHamas%2Band%2BQatar&ab_segments=0%2Fbasic_search_gsv2%2Fcontrol&refreqid=fastly-default%3Aaba3ad4d19023cd10487bfd41de69d32&seq=1, 8.12.2023).

The Kurdish Project (2013). *PKK: The Kurdistan Workers' Party*. (<https://thekurdishproject.org/history-and-culture/kurdish-nationalism/pkk-kurdistan-workers-party/>, 10. 4. 2024).

Turkish Coalition of America (2016). *PKK Terrorism*. (<https://www.tc-america.org/issues-information/pkk-terrorism-30.htm>, 9. 4. 2024).

Wedeman, B. (2017). The US is trying to stop two of its allies in Syria from mauling each other. *CNN*. (<https://edition.cnn.com/2017/04/30/middleeast/analysis-us-syria-turkey-alliances/index.html>, 27. 4. 2024).

Wilson Center (2019). *Timeline: the Rise, Spread, and Fall of the Islamic State*. (<https://www.wilsoncenter.org/article/timeline-the-rise-spread-and-fall-the-islamic-state>, 27. 4. 2024).

Xaba, D. (2021). Origins of the PKK and the 'Rojava' Revolution. *Unicorn Riot* (<https://unicornriot.ninja/2021/origins-of-the-pkk-and-the-rojava-revolution/>, 27. 4. 2024).

Zbořil, Z. (2011). Proměny umění diplomacie. *Ústav mezinárodních vztahů Praha*. (<https://www.iir.cz/promeny-umeni-diplomacie>, 21. 4. 2024).

Resumé

In my work, I assumed that non-state armed actors might possess some form of "diplomacy". Or, in my view, paradiplomacy. Diplomacy as such has been dismissed from the outset because it is a concept exclusively attributed to states. Paradiplomacy was also ruled out at the very end, after detailed analysis, because it is a concept attributed to regions that fall under the sovereignty of states and are governed by laws (see Plundrich 2022 and 2024). Nevertheless, I still looked for various parallels in the foreign behavior of non-state armed actors and regions or states, as researchers before me have done. I subsequently attempted to demonstrate these parallels with the PKK.

With this group in particular, I would like to point out that the activities of the PKK, as I have pointed out several times before, have also been understood in the text as the activities of seemingly officially distinct organizations (e.g. YPG, KCK, PYD), because from my research I have come to the conclusion that there is no marked difference between related organizations and the PKK, and these groups can be considered an unofficial part of the PKK. Therefore, I mapped the foreign activities of these groups as well. They then face fewer foreign relations obstacles because they are not regarded as terrorist groups by the vast majority of states. I therefore feel it necessary to stress that the PKK can thus conduct indirect diplomacy through these affiliated groups, whether we realize it or not. Other non-state armed actors who are listed as terrorist groups may act in a similar way.

However, I must stress that my analysis was somewhat limited in terms of access to individual research reports that required a fee to view them. Either the institution under which I fall did not have access to them, or for some reason this access did not work. However, I still think I did a respectable job, which was greatly enriched by meeting the respondent.

In terms of PKK research, I first mentioned the various affiliated organizations to broaden the view of this group to include other actors. Subsequently, I discussed its funding, troop training, propaganda and foreign agreements or activities. For the sake of clarity, I have created a table at the very end mapping the diplomatic activities of the PKK.

Therefore, in terms of examining the PKK's activities, I conclude that it is an actor whose foreign behavior resembles that of states and regions. I also conclude that it is an actor that has the influence to manipulate political thinking, particularly in Europe, which is currently the target of its propaganda. An actor that has the manpower (including affiliates) and financial

potential to be a truly dangerous force in the Middle East. One can only nervously guess what will happen when Öcalan dies in a Turkish prison.

Therefore, in my opinion, it is appropriate that non-state armed actors should be given more attention and be seen as more significant players in the field of international relations. It can therefore be said that we are living in an era in which non-state armed actors are playing a significant new role, which, in my opinion, can be expected to rise more dramatically in the future.

It is clear, then, that foreign activities of non-state armed actors exist (as Plundrich points out), but the appropriate terminology has not yet been massively adopted and defined by academia. It is therefore appropriate to invent a new conceptualisation or to adopt already proposed terminological solutions to the issue.

Seznam příloh

Příloha č. 1: Hierarchická struktura kurdských organizací (Xaba 2021)

Příloha č. 2: Důkaz vazeb ANTIFA s YPG (respondent 2024)

Příloha č. 3: Nesrin Abdullah a čeští představitelé v Praze (Ekurd Daily 2016)

Příloha č. 4: Oslavy Newrozu v ČR (respondent 2024)

Příloha č. 5: YPG přehlídka Kamisli duben 2019 (respondent 2024)

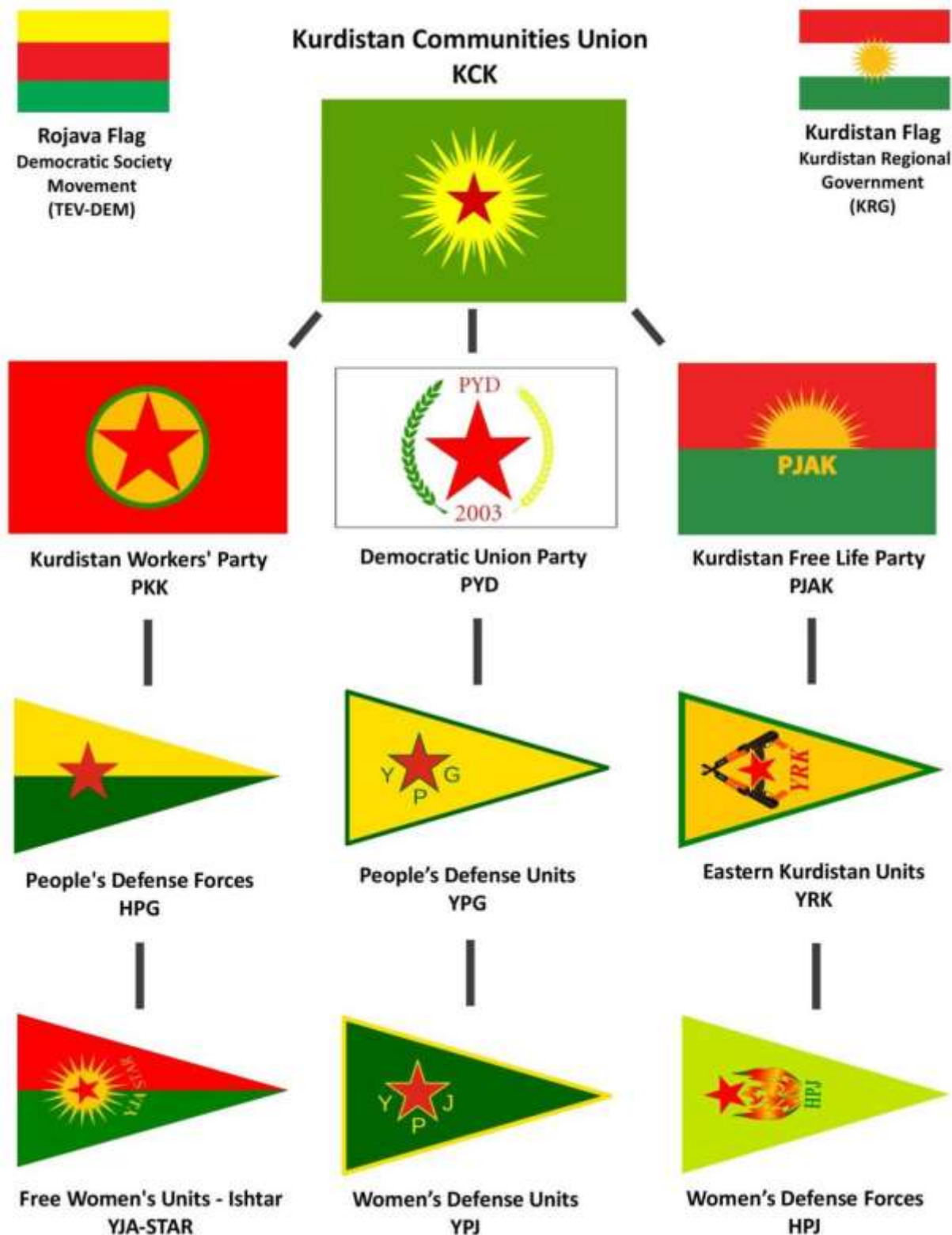
Příloha č. 6: MZV - stanovisko k YPG Evropa (respondent 2024)

Příloha č. 7: Společná cvičení jednotek USA a YPG (Wedeman 2017, Anadolu 2023)

Příloha č. 8: Ruští vojáci a bojovníci YPG (O'Connor 2019)

Přílohy

Příloha č. 1: Hierarchická struktura kurdských organizací

Příloha č. 2: Důkaz vazeb ANTIFA s YPG

Příloha č. 3: Nesrin Abdullah a čeští představitelé v Praze

Příloha č. 4: Oslavy Newrozu v ČR (lze spatřit podobiznu Öcalana)

Příloha č. 5: YPG přehlídka Kamisli duben 2019 (Öcalanova symbolika)

Příloha č. 6: MZV - stanovisko k YPG Evropa (kancelář Praha)

Ministerstvo zahraničních věcí
České republiky

Odbor státního občanství a severní Afriky
Loretánské nám. 5, 118 00 Praha 1
tel.: +420 224 182 470, fax: +420 224 182 019
www.mzv.cz

JUDr. Pavel Klucký
ředitel

V Praze dne 11. března 2016

Č.j. 97531/2016-BVA

Věc: Kontakty s představiteli spolku YPG Evropa, z.s.

Vážená paní ředitelko,

v poslední době byly v ČR zaznamenány zvýšené aktivity zapsaného spolku YPG Evropa, z.s. včetně žádostí o přijetí jeho zástupců představiteli státní správy ČR. Tento spolek je reprezentován p. Sheruanem Hassanem, trvalým pobytem v Nizozemsku, a deklaruje jako účel svého zřízení „obecně prospěšnou činnost v oblasti ochrany a podpory zájmů žen a mužů Kurdistanu.“ Zřídil i své webové stránky „www.ypgseurope.com“. YPG (neboli lidové ochranné jednotky) jsou ozbrojenou složkou „vlády“ syrského Kurdistanu (Rodžava).

Ministerstvo zahraničních věcí ČR se spolkem YPG Evropa, z.s. neudrzuje žádné kontakty a dovoluje si důrazně doporučit, aby s ohledem na možné zahraničně politické, ale i právní důsledky tomu tak nečinily ani jiné orgány státní správy a samosprávy v případě, že zástupci YPG budou vystupovat jako představitelé subjektu mezinárodního práva. V příloze je stanovisko MZV k této záležitosti.

Děkuji za spolupráci

Se srdečným pozdravem

Bc. Adéla Bruknerová, ředitelka kanceláře ministra vnitra,

Ministerstvo vnitra ČR

Stanovisko MZV

Česká republika neuznává tzv. "syrský Kurdistan" jako nezávislou či autonomní státní entitu, tj. subjekt mezinárodního práva a následkem toho neuznává ani jakoukoli její politickou reprezentaci. Ministerstvo zahraničních věcí ČR se zapsaným spolkem "YPG Evropa, z.s.", registrovaným v ČR dne 29.10.2015, neudrží žádné kontakty.

Česká republika si je vědoma, že nejméně jeden třetí stát klasifikuje kurdskou ozbrojenou organizaci YPG (neboli "Jednotky lidové ochrany"), operující na území severní Sýrie, jako teroristickou organizaci. Evropská unie, potažmo Česká republika, v současnosti vůči YPG tuto klasifikaci neuplatňuje a ČR nedisponuje informacemi, které by teroristickou činnost ze strany YPG prokazovaly. O zařazení na unijní seznam osob a entit zapojených do teroristických činů rozhodují příslušné orgány v rámci Společné zahraniční a bezpečnostní politiky EU, na jejichž práci se ČR podílí, na základě dostupných důkazních materiálů.

Obecně platí, že aktivity na území ČR ze strany osob a organizací, které mají vazby na osoby a organizace v oblastech zahraničních válečných konfliktů, jsou důkladně monitorovány ze strany bezpečnostních orgánů v ČR a v případě poznatků o jakékoli jejich nelegální činnosti jsou přijata příslušná opatření.

11.3. 2016

Příloha č. 7: Společná cvičení jednotek USA a YPG

Příloha č. 8: Ruští vojáci a bojovníci YPG

